

ЗВЯЗДА

№ 25 (5151)
СТУДЗЕНЬ
30
СЕРАДА
1925 г.
ГОД ВЫДААННЯ XVI

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

10 лютага ў Маскве склікаецца 2-і ўсесаюзны з'езд камаснікаў- ударнікаў перадавых камасаў

(Паведамленне
чытайце
на 6-й старонцы)

VII УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАЎ

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. В. М. МОЛАТАВА АБ РАБОЦЕ УРАДА VII З'ЕЗДУ СОВЕТАЎ СССР

1. Дзве лініі сусветнага развіцця

Таварышы! 4 гады таму назад 6-ы з'езд Совецкага Саюза ўспытанне аб перамоце социализма ў нашай краіне вырашана, і перамога социализма поўнасьцю забяспечана. Гэты вывад аспоўваўся на тым, што ў народнай гаспадарцы ўжо тады пануючае становішча аснэлі социализмычныя элементы. Ужо тады ў прамысловасці амаль не аставаліся капіталістычныя элементы. Нязначна іх роля была і ў гандлі. Падарожжа была таўсама роля вулацтва ў вёсцы.

Але к таму часу толькі адна трэць сялян уступіла ў калгасы, пераважная-ж большасць сялян аставалася яшчэ аднаасобікамі і была звязана са сваёй прыватна-ўласніцкай гаспадаркай, а вядома-ж, што галоўную масу нашата насельніцтва складаюць сяляне. Вось таму ў той перыяд толькі меншасць населенства Совецкага Саюза была непасрэдна занята ў социализмычнай гаспадарцы.

З таго часу становішча змянілася. Социализмом зробіў велізарны рух наперад у нашай краіне, социализмычны ўклад стаў непарадэльна пануючым ва ўсёй народнай гаспадарцы. Амаль 1/2 сялянства БССР і ў нашай краіне.

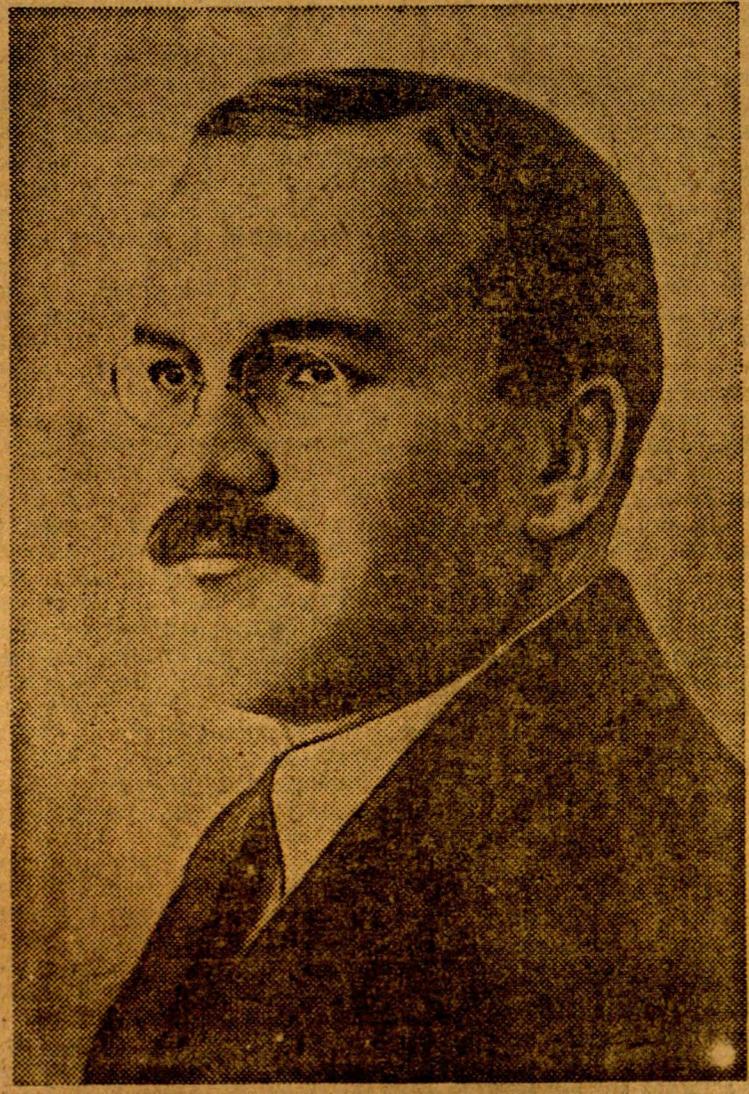
што мы параўноўваем тое, што адбываецца ў нас, з тым, што адбываецца ў капіталістычных краінах.

Саюз Совецкіх Социализмычных Рэспублік—адзін свет, які жыве сваім асобым жыццём. Мы ўсё яшчэ адзіная социализмычная рэспубліка, хоць яна і з'яўляецца социализмычным саюзам многіх вялікіх і малых народаў, многіх нацый са значнымі асаблівасцямі ва ўкладзе жыцця.

Другі свет прадстаўляюць капіталістычныя краіны—той свет жыве сваім жыццём, якое адрозніваецца ад нашага.

Апошнія гады з асаблівай сілай паказалі, які цяперашні шлях развіцця капіталістычных краін.

Чатыры гады таму назад на з'ездзе совецкага ўрада гаварыць аб сусветным эканамічным крызісе, аб глыбокім крызісе, які захватіў усю краіну капіталізма. Ці выплі гэтыя краіны з крыза са з таго часу? Не, не выплі. Не таму, што мы праціўнікі капіталізма, нам прыходзіцца гаварыць васьмь узко шосты год аб эканамічным крызісе, аб сударгах, якія трасуць капіталістычныя краіны. Не толькі праціўнікі, але і паклоннікі капіталізма не могуць адмаўляць факта, што ўсе гэтыя гады эканамічны крызіс разіраў капіталістычнае грамадства і прадаўжае

тэхнічных культур, а таўсама аддам далейшага заняпаду жыцця-благадоўлі. У мэтах уздування рэн на прадукцыю памешчыцкіх і кулацкіх гаспадарак буржуазныя рады вядуць нярэдка палітыку грамога скарачэння пасеўных плошчаў і палітыку адмаўлення ад машынай тэхнікі ў земляробстве, але гэтым яны толькі асуджаюць сельскую гаспадарку на дэградацыю. У сувязі з гэтым становішча сялянскіх мас у капіталістычных краінах і ў калоніях яшчэ больш пагоршылася. Такім чынам, тое, што рабілася кіруючымі коламі для змяшчэння крызіса ў краінах капітала, рабілася за кошт сялян, за кошт працоўных, у карысць пануючых эксплаататарскіх класаў.

Пасля гэтага не цяжка параўнаць дзве лініі сусветнага развіцця.

Уздым народнай гаспадаркі, няўхільна ідуць з года ў год—шлях развіцця СССР, краіны будуючага социализма. Крызіс прамысловасці і ўсёй народнай гаспадаркі, які прадаўжаецца на працягу больш пяці год і не гледзячы на некаторае паліпшэнне, не адірываючы перспектыву новага росквіту— такі шлях развіцця капіталістычных краін, шлях загіваючага капіталізма.

Нашу тэрыторыю, дзе не было і няма эканамічнага крызіса, аддзяляюць ад капіталістычных краін, дзе крызіс прычыніў і яшчэ пачынае аграмадныя бедоты, граніцы Саюза Совецкіх Со-

Дыпламатыя і знешняя палітыка буржуазных краін усё больш ідуць на службу к тым, хто ўжо раз падбірае сабе саюзнікаў у вайне за новы перадрэл свету паміж імперыялістычнымі дзяржавамі за кошт больш слабых краін.

Нам прыходзіцца лічыцца з тым, што непасрэдная небяспека вайны для СССР ўзмацнілася. Аб вайне супроць Совецкага Саюза даўно ўжо адкрыта гавораць некаторыя ўплывовыя колы ў Японіі. Нельга забываць і аб тым, што ў Еўропе цяпер ёсць кіруючая партыя, якая адкрыта абвясціла гістарычнай сваёй задачай захват тэрыторый у Совецкім Саюзе. Не бачыць набліжэння новай вайны—значыць закрываць вочы на галоўную небяспеку.

На ўсё гэта Совецкі Саюз адказаў перш за ўсё ўзмацненнем актыўнасці ў барацьбе за мір.

Усім вядома шырокая ініцыятыва СССР у пытанні аб пактах ненапад. За справаздачны перыяд Совецкі Саюз заключыў пакты з пагранічнымі прыбалтыцкімі дзяржавамі і з радам еўрапейскіх краін. Не па віне СССР не ўдалося заключыць пакта аб ненападзе з Японіяй.

Вялікае значэнне атрымала прапанова СССР аб вызначэнні агрэсара (нападаючага боку). На міжнародных канферэнцыях і ў радзе міжнародных дагавораў можна сустрэць указанні на неабходнасць асобых мер супроць нападаючага боку, супроць дзяржавы—агрэсара, развізваючага вайну, але не гледзячы на гэта, урады буржуазных

нае сваім жэрлам супроць Совецкага Саюза. Яна павінна была забяспечыць для гэтага змову паміж імперыялістамі. Але гэта зацця не ўдалася (Апладысменты).

З таго часу многа вады ўцікало. Падзеі апошняга часу падкрэслілі тое змяненне, якое адбылося ў становішчы Лігі нацый. З Лігі нацый сталі выходзіць найбольш вялікія, агрэсіўныя элементы. Ліга нацый аказалася для іх у даных умовах спячоннем, невыгодаю. Але большасць удзельнікаў Лігі нацый зараз з тых ці іншых меркаванняў не зацікаўлена ў развіццанні вайны. Мы павінны былі зрабіць з гэтага становішча свае, канкрэтныя большэвіцкія вывады. Вось чаму мы спачувальна аднесліся да прапановы 30 дзяржаў аб уступленні СССР у Лігу нацый.

Паколькі ў пытанні аб забеспячэнні міру Ліга нацый можа адітрываць цяпер пэўную становічую ролю, Совецкі Саюз не мог не прызнаць мэтагодным супрацоўніцтва з Лігай нацый у гэтай справе, хоць нам і не ўласціва перацэнка ролі падобных арганізацый. Няма чаго ўжо гаварыць аб тым, што запрашэнне СССР у Лігу нацый 30-цю дзяржавамі зусім не змяняе міжнароднага аўтарытэта Совецкага Саюза, гаворыць аб адваротным. Мы заіспісваем гэты факт у свой актыўнасці (Апладысменты).

Совецкі ўрад не толькі праціў ініцыятыву, але і падтрымаў крокі дзіння урадаў, накіраваныя на алову міру і міжнароднай безапаснасці. У сваёй адрэсаванай

...не тільки робочим, але і селянам і спавей масе ўстаўляў і разбудуваўшы соцыялізма і буду-юць сваімі рукамі соцыялістычнае грамадства. У рэзультате гэтага неспасродным соцыялістычным будаўніцтвам прынэр ужо занята пераванная большасць насельніцтва нашай краіны (Апладысменты).

Талі асновы вынік нашага развіцця за гэтыя гады. Такі асновы вынік ленынскай партыі і сталінскага кіраўніцтва ўсім соцыялістычным будаўніцтвам. (Апладысменты).

Яквы-б ні былі асобныя труднасці і недакошы нашага будаўніцтва, нішто не можа адмаўляць таго, што і за мінулае чатырохгоддзе з года ў год краіна ішла па шляху ўздыму, па шляху паліпшэння ўмоў жыцця шырокіх мас народуд. Яшчэ лепшым магчымасці і перспектывы ажываюцца перад намі цяпер, калі асновы наша працоўных парвала з прыватнай уласнасцю і ўстала на шлях соцыялізма, які забеспечвае выліскую прадукцыйнасць працы і печувалы раней уздым добработу і культуры працоўных. Вось чаму вынік, які мы зараз падрабязім, з'яўляецца не толькі лепшай ацэнкай поспехаў барацьбы працоўных нашай краіны, поспехаў нашай будаўніцтва. Ён, разам з тым, адкрывае перспектывы Савецкага Саюза, раскрывае шлях магчымасці на будучае.

Мы не можам, аднак, гаварыць толькі аб сабе, аб сваім будаўніцтве жывучы ў акружэнні капіталістычных краін. Зразумела,

Аб'ём прамысловай прадукцыі ў процантах к 1929 году

Краіны	1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.	1934 г.
СССР	100	130	162	185	202	239
ЗША	100	81	68	54	65	67
Англія	100	92	84	84	88	96
Германія	100	88	72	60	69	86
Францыя	100	101	89	69	77	71
Італія	100	92	78	67	74	80
Увесь свет (без СССР)	100	85	74	62	71	76

Ні ў адной краіне яшчэ не дасягнут узровень 1929 года, калі крызіс толькі пачаўся. У Злучаных Штатах Амерыкі прамысловая вытворчасць усё яшчэ на 33 проц. ніжэй узроўню 1929 года.

Ва Францыі ў 1934 годзе ўзровень прамысловай вытворчасці знізіўся нават супроць 1933 года і быў на 29 проц. ніжэй перадкрызіснага перыяда, а ў Італіі—на 20 проц. ніжэй гэтага перыяда. Германія паказвае рост прамысло-

развіцця да дзіярафічнага часу. Вось чаму зноў і зноў прыходзіцца гаварыць аб эканамічным крызісе ў краінах капітала. аб тым, як нізка ўпала гаспадарка гэтых краін, як зжортваецца тут работа і галіне культуры, як абвастраецца барацьба паміж класам эксплуатаемых і класам эксплуатаючых, як абвастраецца таўсама барацьба паміж пэлымі дзяржавамі і нарастае небяспека вайны. Усё новае і новае факты сведчаць аб тым, што асабліва цяжка палірапашыта эканамічнага крызіса можа быць зразумелы толькі ў тым выпадку, калі даць сабе адсот у тым, што на нашых вачах ужо другое дзесяцігоддзе разгортаецца агудны крызіс капіталістычнай сістэмы, што ўсё больш і больш узмацняюцца працэсы загівавання капіталізма.

Крызіс ахапіў усё капіталістычныя краіны. Крызіс перажывае не толькі прамысловасць, але і сельская гаспадарка ва ўсх іе галінах. Крызіс адбіўся і на ганцлі, і на крадцы, і на ўсім астатнім эканамічным жыцці гэтых краін. Ніколі так нізка не падаў узровень прамысловай вытворчасці, як у апошнія гады, і ніколі не было ў мінулым такога становішча, каб крызіс цягнуўся пяць з лшчам гадоў. Апошні год не прывёс якіх-небудзь істотных змен у развіцці эканамічнага крызіса, хоць узровень сусветнай прамысловай вытворчасці некалькі падняўся ў параўнанні з папярэднім годам.

Вось некаторыя даныя аб руху прамысловага крызіса за апошні перыяд.

вай прадукцыі ў 1934 годзе, але ўсё-ж прамысловая вытворчасць у Германіі на 14 проц. ніжэй узроўню 1929 года. Бліжэй за ўсё к 1929 году падыхла прамысловая вытворчасць у Англіі, але і тут прамысловасць усё яшчэ не дасягнула нават даваеннага ўзроўню.

Факты 1934 года сведчаць аб вялікай няроўнамернасці ў развіцці прамысловасці розных дзяржаў. Пры наўнасці больш ці менш вы-

ражаных тэндэнцый росту прамысловай прадукцыі ў большасці краін, у наасобных выпадках мы яшчэ маем і ў мінулым годзе зніжэнне ўзроўню (Францыя).

Увогуле аб'ём сусветнай прамысловай прадукцыі павялічыўся з 71 проц. у 1933 г. да 76 проц. у 1934 годзе. Такім чынам, аб'ём сусветнай прамысловай прадукцыі ўсё яшчэ на 24 проц. ніжэй узроўню 1929 года. Параўнаўце гэта становішча з Савецкім Саюзам, дзе з 1929 года аб'ём прамысловай прадукцыі павялічыўся на 139 проц. (Апладысменты).

Факты цалкам пацвярджаюць вывады тав. Сталіна на 17 з'ездзе партыі. Пункт найбольшага занятаду прамысловасці, найбольшай глыбіні прамысловага крызіса прайшоў у 1932 годзе. Пасля гэтага крывіс уступіў у стадыю дэпрэсіі, але не такой дэпрэсіі як гэта было ў часы ранейшых прамысловых крызісаў. Тады пераход крызіса ў дэпрэсію быў не толькі першым крокам к выхату з ямы крызіса, але і падрыхтоўкай новага росквіту прамысловасці. Цяпер мы маем пераход ад крызіса к дэпрэсіі асобага роду, к некатораму нарастанню прамысловай прадукцыі толькі ў параўнанні з крайнім пунктам падзення прамысловасці, але калі маюцца нарастанне прамысловай прадукцыі, аднак, не паказвае яшчэ ніякіх адзнак новага пра-

мысловага росквіту. Цяпер мы маем справу не з прамысловай дэпрэсіяй даваеннага перыяда, калі капіталізм праз крызіс ішоў да новага ўздыму, а з дэпрэсіяй асобага роду, уласцівай капіталізму загіваючаму, капіталізму ў яго апошній стадыі.

Нам асабліва важна, як усё гэта адбылася на становішчы рабочых і сялян, на становішчы працоўных. Калі прамысловага ўздыму так да гэтага часу і не відаць ні ў адной капіталістычнай краіне, то становішча спраў з беспрацоўем гаворыць само за сябе. Колькасць беспрацоўных у 1933 годзе вылічалася ў 22-23 мільёны. У канцы 1934 года колькасць беспрацоўных астаецца на тым-жа ўзроўні, г. зн. не менш 22 мільёнаў чалавек.

Нават у краінах, дзе за апошні год аб'ём прамысловай прадукцыі павялічыўся, фонд заробтнай платы астаўся, прыкладна, на ранейшым узроўні, або павялічыўся зусім незначна. Гэта значыць, што ў многіх рабочых, маючых работу, заробная плата пазіжана. Такім чынам капіталізм імкнецца выбрацца з крызіса за кошт рабочых, за кошт працоўных.

У адносінах сельскай гаспадаркі ў капіталістычных і каланіяльных краінах 1934 год быў годам значнага падароду зернавых і

прыяжыстых Рэспублік (Апладысменты).

Робочыя цяпер бачаць, што ў капіталістычных дзяржавах з любой сістэмай кіраўніцтва — ад парламенцкай да фашыскай — эканамічныя крызісы з усімі іх пагубнымі вынікамі немінучы. І наадварот. Цяпер не толькі з тэорыі марксізма, але і з жывых фактаў, якія ва ўсіх на вачах, рабочыя пераконваюцца ў тым, які грамадскі лад вызваляе ад эканамічных крызісаў і адкрывае неабмежаваныя магчымасці для эканамічнага і культурнага ўздыму.

Як у 1917 годзе Расія сваёй Окцябрскай рэвалюцыяй паказала шлях да сканчэння сусветнай бойні, вывёўшы краіну з вайны і выратаваўшы гэтым мільёны людзей ад смерці, так за гэтыя апошнія пяць гадоў наша краіна паказала, у чым выхад з эканамічнага крызіса і як рабочыя могуць гэтага дасягнуць (Бурныя апладысменты).

Супастаўленне Савецкага Саюза з буржуазнымі краінамі, асабліва за гэтыя апошнія гады, раскрывае прынцыповы сэнс і сусветнае значэнне дыктатуры пролетарыята ў СССР, як дзяржавы з няўхільным гаспадарчым і культурным уздымам, як адзінай дзяржавы, якой крызісы не страшны (Бурныя апладысменты)

II. Адносіны СССР з капіталістычнымі краінамі і наша барацьба за мір

1. ІНІЦЫЯТЫВА СССР У ЗАБЕСПЯЧЭННІ МІРУ

І так, няма ніякіх унутраных перашкод да далейшага росту нашай краіны. Інакш, аднак, абстаіць справа з знешнімі перашкодамі. Прадаўжаючыся крызіс у капіталістычных краінах абвастрыў небяспеку знешніх ускладненняў, небяспеку вайны.

У пошуках выхату з крызіса і зацягнуўшайся дэпрэсіі буржуазныя класы ўзмацняюць націск на рабочых, на працоўных. Імзненне выбрацца з крызіса шляхам гэтага націску за кошт рабочага класа і працоўных сялян вызначае ўнутраную палітыку буржуазных урадаў. Ликвідуюцца астаткі парламентарызма і буржуазнай дэмакратыі то ў адкрытай, то ў захаваанай форме. Палітыка прамога насілля і тэрору ў адносінах працоўных карыстаецца ўсё больш

шай панчлярнасцю ў буржуазіі. Усё гэта вядзе к абвастраенню ўнутранага становішча ў капіталістычных краінах.

Але і адносіны паміж гэтымі краінамі ўсё больш развіваюцца ў бок абвастраення, у бок узмацнення барацьбы за знешнія рынкі, пераходзячы ўсё часцей у ганцлівую і валютную вайну. Пацыфісцкія размовы адыходзяць у мінулае. Пацыфісты ўжо не ў модзе. Да ўлады ў буржуазных краінах усё бліжэй падыходзяць крайнія імперыялістычныя варацылы, якія ўсё больш адкрыта разважаюць аб новых захватніцкіх войнах, аб выхадзе з крызіса шляхам вайны.

Не глядзячы на ўсю небяспеку развязкі новай імперыялістычнай вайны для саміх-жа пануючых класаў капіталістычных краін, не-

каторыя краіны перайшлі ўжо да актыўных дзеянняў. Так, Японія не спынілася перад вайной з Кітаем, акупавала Манчжурью і наогул у краіне вялікага кітайскага народу вядзе сябе, як дома. Не толькі Японія, але і Германія вышла з Лігі нацый, прычым сэнс гэтай палітыкі ўсім зразумелы.

Гэта зроблена для таго, каб развязаць сабе рукі ў справе ўзбраення і ваеннай падрыхтоўкі. Зусім вядушна лопнула вядомае вашынгтонскае пагадненне аб морскіх узбраеннях, заключанае 13 год таму назад паміж Амерыкай, Англіяй, Японіяй і іншымі дзяржавамі, бо гэта пагадненне сямь-тасьм стала здавацца перашкодай гонцы морскіх узбраенняў і ў падрыхтоўцы новай ваеннай схваткі за Вялікі акіян.

краін не праяўлялі ахвоты ясна сказаць, каго-ж трэба лічыць наладаючым бокам, г. зн. краінай, адказнай за пачатак вайны. Прышлось за гэту справу ўзяцца саветскай дыпламаты, асабліва зацікаўленай у ахове міру і ў мерах супроць ваенных нападаў. Савецкая дыпламатыя з гонарам выканала і гэту задачу (Апладысменты).

Адпаведная прапанова намі была ўнесена на абмеркаванне міжнароднай канферэнцыі. Для таго-ж, каб гэту справу неадкладна прасунуць практычна наперад, мы запрапанавалі раду краін падпісаць адпаведны пакт, г. зн. дагавор аб вызначэнні нападаючага боку. Як вядома, такі пакт падпісалі ўсе мяжкучыя з намі ў Еўропе дзяржавы, а таксама Турцыя, Персія і Афганістан, і апрача таго, Чэхаславакія і Югаславія.

Наш урад заўсёды надаваў вялікае значэнне адкрытай пастаноўцы пытання аб разбраенні, або, прынамсі, аб максімальным скарачэнні ўзбраенняў. Іменна ў гэтым сэнсе працавала савецкая дыпламатыя на міжнароднай канферэнцыі па разбраенню. Могуць сказаць, што шматлікія паслджэнні міжнароднай канферэнцыі па разбраенню аказаліся бясплоднымі. Але нішто не зможа сказаць, што Савецкі Саюз не зрабіў усяго, што толькі ён мог зрабіць для таго, каб пастойваць на ўсеагульным або, прынамсі, максімальным разбраенні.

Не нам абараняць жывёўскую канферэнцыю па разбраенню, але мы не сумняваемся ў тым, што намаганні савецкай дыпламатыі на гэтай канферэнцыі, якія зрабіліся шырока вядомымі ва многіх краінах, не загінуць бясплодна. Лагічным працягам гэтай палітыкі з'яўляецца наша прапанова аб ператварэнні канферэнцыі па разбраенню, ад якой сёй-той хоча хутчэй адвязацца, у пастаянную канферэнцыю міру, у орган, які пастаянна клапаціцца аб паярэджанні вайны. Гэта прапанова яшчэ будзе абмяркоўвацца другімі краінамі па міжнароднай канферэнцыі: мы будзем на ёй настойваць.

У апошні перыяд перад намі па-ко-аму паўстала пытанне аб адносінах да Лігі нацый. Вядома, што Ліга нацый у свой час была створана дзяржавамі, тады яшчэ не жадаўшымі прызнаць права на існаванне новай рабочасялянскай дзяржавы, але затое прымаўшымі ўдзел у антываецкай ваеннай інтэрвенцыі. Лігу нацый у свой час узмоцнена імкнуліся ператварыць у аруддзе, накірава-

адначыць наша актыўнае праграмнае прапановы Францыі аб так званым усходнім пакце ўзаемадапамогі. Гэты пакт павінен ахапіць, апрача СССР, такія краіны, як Францыя, Германія, Чэхаславакія, Польшча, Літва, Эстонія, Латвія. Падпісаўшы гэты дагавор павінны атааваць адзін другому ўсякае і, ў тым ліку ваеннае, падтрыманне ў выпадку нападу адной з краін, падпісаўшых пакт. На працягу раду мерцаў вядуцца перагаворы паміж указанымі краінамі аб заключэнне гэтага пакта. Я не буду сцвярдзаць зараз на тых повадах, па якіх Германія і разам з ёю Польшча адмаўляюцца пакуль даць згоду на яго падпісанне.

Але значэнне ўсходняга пакта для ўсіх прыхільнікаў міру ў Еўропе зразумела. І таму, не гледзячы на наяўныя пакуль перашкоды і перацанні ўказаных краін, савецкі ўрад лічыць вызменнымі свае адносіны да гэтай справы. Мы будзем разглядаць поспех гэтай сгавы, як крок наперад у справе забеспячэння міру ў Еўропе.

З усяго гэтага відаць, у чым заключаецца аснова знешняй палітыкі Савецкага Саюза. Аснова нашай знешняй палітыкі — падтрыманне міру і развіццё мірных адносін з усімі краінамі (Апладысменты).

Роля СССР, як моцнага фактара ўсеагульнага міру, цяпер шырока прызнана. Стаў правідам зварот другіх краін да Савецкага Саюза ў тых выпадках, калі справа ідзе аб забеспячэнні міру. І гэта зразумела.

Ні адна краіна, і ў тым ліку ні адна самая пэвалікая дзяржава на граніцах СССР, не мае падставы адчуваць пачуццё непакою ў адносінах Савецкага Саюза, чаго далёка нельга сказаць аб некаторых іншых буйных дзяржавах. Аўтарытэт і магутнасць рабочасялянскай дзяржавы ў міжнародных адносінах служыць зараз адной справе — справе ўсеагульнага міру. Савецкі Саюз стаў выразіцелем кроўных імтарэсаў працоўных усіх краін у галіне міжнародных адносін. Што-б ні гаварылі нашы класавыя ворагі, палітычны сэнс дыктатуры пролетарыята ў СССР у даных умовах, калі небяспека вайны становіцца ўсё больш актуальнай, заключаецца ў тым, што ва ўсім свеце няма больш надзейнага аллоту справы міру, чым наша рабоча-сялянская ўлада (Бурныя, доўгія апладысменты).

VII УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАУ

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. В. М. МОЛАТАВА АБ РАБОЦЕ УРАДА VII З'ЕЗДУ СОВЕТАУ СССР

2. АДНОСІНЫ СССР З КАПІТАЛІСТЫЧНЫМІ КРАІНАМІ І НАША ЗНЕШНЯЯ ПАЛІТЫКА

Нашы адносіны з іншымі краінамі залежаць не толькі ад нас, але ад знешняй палітыкі гэтых дзяржаў. А ўсім вам вядома, як шнога супярэчнасцей у палітыцы буржуазных дзяржаў.

Калі наша знешняя палітыка сонная і ўстойлівая, то гэтага нельга сказаць пра краіны, дзе адбыліся змяненні пад тымі ці іншымі ўплыўмі частыя змены ўрада, дзе адна буржуазная партыя змяняе другую ў руцях ўлады. Усім вядома, напрыклад, істотныя змены і згінагі, якія мелі месца на працягу праваздачнага перыяда ў палітыцы пэўных краін і якія адбіліся на нашых знешніх ўзаемаадносінах.

У складанай міжнароднай абстаноўцы ідзе слабасніцтва і, разам з тым, супрацоўніцтва двух процілеглых імпэрыялістычных сістэм. Можна сказаць, што такое становішча супярэчліва, але гэта адпавядае фактычнаму ходу спраў. Ідзе паборніцтва або, калі хочаце, бацьба і, разам з тым, ва ўсё новых і новых формах разгортваецца ў працоўніцтва СССР з тымі ці іншымі капіталістычнымі краінамі і ў галіне эканамічных адносін, якіх і ў справе захавання міру, СССР усямерна імкнецца да разрыва гандлёвых адносін з іншымі краінамі. Але галоўнае значэнне ў праваздачны перыяд набыло супрацоўніцтва СССР з другімі краінамі ў справе забеспячэння міру.

Як склаўся гэтыя адносіны за праваздачны перыяд?

Адносіны СССР з капіталістычнымі краінамі за праваздачны перыяд, нарэшце, вызначаліся двума асноўнымі момантамі: па-першае, абнавіліся ўнутранага становішча ў капіталістычных краінах і змяненнем барацьбы паміж імі ў сувязі з прадаўжаючыся эканамічным крызісам, па-другое, — рос-

толькі пагоршвае яе міжнароднае становішча. Можна быць каму-небудзь і патрэбен быў гэты практычны ўрок, але гэта ўжо іх справа. Для нас і без таго было ясна, што правільныя адносіны паміж СССР і Кітаем — у інтарэсах абодвух краін і ўсагульнага міру. Таму мы з задавальненнем прынялі прапанову кітайскага ўрада аднавіць адносіны, што павінна служыць умацаванню прыязных адносін паміж нашай краінай і вялікім кітайскім народам.

Мне астаецца сказаць два словы па поваду паклёпніцкіх чутак аб советызмаці Сінцзяна. Кідаецца ў вочы, што асабліва стараюцца ў распаўсюджванні гэтых паклёпаў на СССР у Японіі, палітыка якой у адносінах Кітая ўсім вядома і ніяк распушчальнае выдуманне прыкрыта быць не можа. Лічу патрэбным падкрэсліць сапраўдную савецкую палітыку ў адносінах Кітая: Савецкі Саюз лічыць несумяшчальным са сваёй палітыкай захват чужых тэрыторый і з'яўляецца безумоўным прыхільнікам незалежнасці, недатыкальнасці і суверэнітэта Кітая над усімі яго часткамі, у тым ліку, зразумела, і над Сінцзянам.

Няма чаго гаварыць, што ўсталяваліся нармальныя адносіны з Румыніяй, Чэхаславакіяй і Балгарыяй таксама, палкам адпавядае інтарэсам справы, інтарэсам міру ў Еўропе ў асаблівасці.

Могуць усё-ж сказаць, што яшчэ астаюцца некаторыя краіны, не ўсталяваліся нармальныя адносіны з СССР. Сапраўды, ёсць такія краіны нават у Еўропе, або дакладней сказаць — у некаторых кутках Еўропы. Абыходзіць гэтыя краіны маўчаннем, вядома, неправаільна, як-бы ні была малой іх удзельная вага ў міжнародных справах.

зубім процілеглым імпэрыялістычным ладам.

Прыкладам лепшага развіцця прыязных адносін з'яўляюцца нашы адносіны з Турцыяй. Апошнія гады былі не толькі перыядам развіцця савецка-турэцкіх гаспадарчых і культурных сувязей, але і яркай палітычнай дэманстрацыяй савецка-турэцкай дружбы. (Бурныя апладысмэнты. З'езд наладжвае авіяцыю турэцкаму паслу). Зусім вядома, да савецкай рэвалюцыі, Турцыя з яе Каўстанцінопалем і пралівамі была аб'ектам драпежных імперыялістычных жаданняў рускіх рэакцыянернаў і лібералаў усіх масцей, прадстаўляўшых Расію кушоў, ламенчыкаў і фабрыкантаў. Паміж той эпохай і савецкай уладай лягло бяжонце. Савецкая ўлада, як улада рабочых і сялян, зыходзіла і зыходзіць з іншай палітыкі, якая выключае палітыку захватніцкіх планаў, і праініцыявала глыбокім спачуваннем да справы адраджэння новай Турцыі. На гэтай моцнай аснове ўмацоўваюцца адносіны савецка-турэцкай дружбы. (Апладысмэнты).

Нашы адносіны з Англіяй развіваліся ўвогуле нармальна, калі не лічыць выдмогага інцыдэнта з былым англійскім паслом п. Овія. Апошні зрабіў спробу ўмяшання ў нашы ўнутраныя справы, выступіўшы з недапушчальнымі дзірэнтымі ў часе працэса над выкрытымі інжынерамі-шкоднікамі, працаваўшымі ў нас ад фірмы Метро-Віксерс.

Няўмеснаму ўмяшанню быў дан адказны адпор з нашага боку. Калі каму-небудзь трэба было лішні раз пераканацца ў прабодасці нашай палітыкі — знешняй і ўнутранай — то ён атрымаў для гэтага зручны повад. Гэты інцыдэнт, як вядома, выклікаў значнае ўскладненне ў англа-савецкіх адносінах, але, дзякуючы прынятым абодвума бакамі мерам, праз некаторы час ён быў поўнаасцю дэквадраны; п. Овія змяніў новы пасол. Нашы адносіны з

каў вялікай сілы прыняццяў савецкай улады. Наадварот, у рэальных расійскіх тэорыях мы бачым прызнак асуджанасці... Такім чынам, справа не ў гэтых «тэорыях», а ў тым, што іменна дзякуючы ў аснове знешняй палітыкі імператрыцы Германіі. Мы вымушаны паставіць гэта пытанне проста, навоўваж яснасць у нашых ўзаемаадносінах можа прынесці толькі карысць. Адна акалічнасць прыцягвае нашу асаблівую ўвагу. Я маю на ўвазе заяву п. Гітлера з поваду Расіі ў яго кнізе «Мая барацьба», якая цяпер асабліва шырока распаўсюджваецца ў Германіі. У гэтай кнізе мы чытаем наступнае:

«Мы, нацыянал-соцыялісты, свядома падводзім рысу пад знешняй палітыкай Германіі даваеннага часу. Мы пачынаем там, дзе Германія скончыла 600 год назад. Мы кладзем канец вечнаму руху германцаў на поўдзень і на захад Еўропы і звяртаем погляд на землі на ўсходзе. Мы спыняем, нарэшце, каланіяльную і гандлёвую палітыку даваеннага часу і пераходзім да палітыкі будучага — да палітыкі тэрытарыяльнага заваявання.

Але калі мы ў сучасны момант гаворым аб новых землях у Еўропе, то мы можам у першую чаргу мець на ўвазе толькі Расію і пачаццёвы ёй акраіны дзяржавы. Сам лёс як-бы ўгазвае гэты шлях» (Нюрсіў самага аўтара кнігі. — В. М.).

Ці павінны мы праходзіць міма такіх заяў главы імператрыцы германскага ўрада? Як відаць, не павінны.

Ці павінны грамадзяне Савецкага Саюза ведаць аб гэтых заявах у адносінах СССР? Мы лічым, што павінны. (Апладысмэнты).

І мы пытаемся пасля гэтага — указаная заява Гітлера аб Расіі, паўтараемая цяпер усё ў новых і новых выданнях гэтай кнігі, — ці астаецца яна ў сілу? Ці астаецца ў сілу заява п. Гітлера аб по-

выступленняў. У некаторых японскіх колах, якія маюць ўплыў ва ўрадавых органах, не толькі даўно і адкрыта смакуюцца планы захвату КУЧ, але і захвату нашага Далёкага Усходу, у першую чаргу Прымор'я. Не лічыцца з гэтымі фактамі мы не можам, тым больш, што мы добра памятаем, што японцы ў якасці інтэрвентаў апошнімі вышлі з нашай тэрыторыі. Толькі ў канцы кастрычніка 1922 года японцы пакінулі Владзіваосток, і гэта быў ўход апошніх інтэрвентаў з Саюза.

Усё гэта і акрэслівае нашу палітыку ў даным пытанні і тыя безумоўна неабходныя меры абароны, якія мы правялі на Далёкім Усходзе. Гэтыя меры, можам запэўніць усх прыхільнікаў міру ў Японіі, адпавядаюць іменна інтарэсам справы ўсагульнага міру.

Скажу цяпер некалькі слоў аб выніках у галіне нашага знешняга гандлю. Мы маем тут супярэчныя дасягненні, якія значна ўмацавалі нашы пазіцыі ў гандлёвых адносінах з другімі краінамі.

Наш знешні гандаль праішоў пэўны перыяд сваіх трунасцей.

Вы ведаеце, што нядаўна яшчэ мы былі вельмі адсталай краінай у тэхнічных адносінах. У сувязі з гэтым у пачатку першай пяцігодкі нам прышлося ўвозіць многа машын з-за граніцы, каб паскорыць справу індустрыялізацыі і тэхнічнай перабудовы сельскай гаспадаркі ў нашай краіне. Але, заклаўшы аснову, мы паспелі за апошнія гады разгарнуць вытворчасць машын у сябе на сваіх заводах. І гэта дзеволіла нам моцна скараціць увоз машын з-заграніцы. Гэта змяніла і наш баланс знешняга гандлю, у выніку чаго два апошнія гады нам далі ўжо саліднае перавышэнне даходаў над расходамі ў нашым замежным гандлі, чаго рапеш у нас не было. Паканіўшыся ад мінулага вялікія даўгі перад заграўнай нам удалося за апошнія гады скараціць у чатыры разы, і цяпер астаткі нашай запам'ячэнасці нельга лічыць вялікімі. Побач з гэтым за апошнія чатыры гады мы гаварым аб новых землях у Еўропе, то мы можам у першую чаргу мець на ўвазе толькі Расію і пачаццёвы ёй акраіны дзяржавы. Сам лёс як-бы ўгазвае гэты шлях» (Нюрсіў самага аўтара кнігі. — В. М.).

Мы пабудавалі за апошнія гады вялікае ўмацаванне рабнаў з неабходным узбраеннем на нашых заходніх і ўсходніх граніцах. Але гэтыя ўзбраенняў нельга перанесці з нашай тэрыторыі на тэрыторыю другой краіны. Яны прызначаны для адбору нападаючым сілам. Наш морскі флот распе, але за кошт суднаў такога тыпу і перш за ўсё за кошт падводных лодак, абарончае назначэнне якіх зразумела. Распе і артылерыя, і танкавы парк, і авіяцыя і, прызнаем, мы асабліва ўпарта працавалі ў гэтых адносінах. (Апладысмэнты).

Мы лічым вялікім нашым дасягненнем, што за праваздачны перыяд тэхнічнае ўзбраенне Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі значна ўзрастае. Гэта відаць хоць-бы з наступнага: у параўнанні з перыядам мінулага з'езда саветаў механічнае ўзбраенне (колькасць механічных конскіх сіл) на аднаго чырвонаармейца ў нашай арміі ўзрастае ў 4 разы. (Апладысмэнты). Дзякуючы выключнай увазе да гэтай справы з боку тав. Сталіна, мы правялі з вялікім поспехам гэту справу. (Бурныя апладысмэнты).

Нам прышлося павялічыць і колькасць Чырвонай арміі.

Усё гэта нам далася не проста і не тавна. Успомніце аб тым, што партыя і ўрад адкрыта павінны былі заявіць аб тым, што некаторае недавыкананне першай пяцігодкі па прамысловасці было звязана з неабходнасцю ўзмоцненых абарончых работ.

Пасля гэтага зразумела, што нашы бюджэтыны асцяпаванні на ўтрыманне Чырвонай арміі, на справу абароны моцна выраслі за апошні перыяд. Аб гэтым народны камісар фінансаў больш падрабязна скажа ў дакладзе аб дзяржаўным бюджэце на 1-й сесіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта адраду-ж пасля сканчэння данага з'езда. Мы пашлі на гэтыя ахвяры з боку дзяржавы ў карысць абароны савецкай улады, увячненны, што мы гаворым аб новых землях у Еўропе, то мы можам у першую чаргу мець на ўвазе толькі Расію і пачаццёвы ёй акраіны дзяржавы. Сам лёс як-бы ўгазвае гэты шлях» (Нюрсіў самага аўтара кнігі. — В. М.).

жуазных газет, раздуваючы пёшную небяспеку «савецкага дэмпінга» і распушчаючы ўсякія выдумкі аб «прымушовай працы» ў СССР. Ганебны правад гэтых антысавецкіх кампаній мы памятаем.

За апошні час антысавецкі паклёп у буржуазным друку дайшоў зноў да крайняй мяжы. Ці можна сабе ўявіць што-небудзь больш ганебнае, чым той візг некаторых буржуазных і соцыялістычных органаў друку, які яны паднялі ў сувязі з расстрэлам некалькіх дзесяткаў белагвардзейскіх тэрарыстаў.

Гэтыя пань, вядома, не лічаць сваім абавязкам сказаць праўду і выкрыць людзей, якія з вапраніцы пасылаюць нам прадажных агентаў-тэрарыстаў. Ім не прыходзіць у галаву сказаць праўду аб тых, хто ў сувязі з намі дэмагавалі скарыстоўвае некаторыя ўрадавыя органы для пасылкі гэтых нягоднікаў да нас у тэл. Відавочна, гэтыя органы друку існуюць для таго, каб пакрываць такога роду «справы» і адводзіць вочы публікі ў бок. Таму яны так лямантуюць аб расстрэлах у Савецкім Саюзе. Але нічога апрача бяспінасных мер супроць злачынцаў, якіх яны бяруць пад сваю абарону, ад нас няма нічога чакаюць (Бурныя апладысмэнты). Паклёпніцкія-ж артыкулы супроць Савецкага Саюза і ўся кампанія падрыў давер'я ў масах да СССР скончыцца новым скандальным правадам.

Прадажныя пісакі буржуазіі абыходзяць маўчаннем і ўстаноўлены факт сувязі аднаго з замежных консулаў у Ленінградзе з забойцай Сергея Мірошнічава Кірава. Яны набылі валы ў рот, адмоўваючыся наогул таго, што савецкаму ўраду прышлося папрасіць вяртання ва сваёй гэтага «прадстаўніца» з дыпламатычным пашпартам. (Апладысмэнты). Але, лічыцца з гэтым і другімі меўшымі месца падобнымі актамі, мы павінны, нарэшце, сказаць па адрасу тых дзяржаў, органы і прадстаўнікі якіх не спыняюцца перад пасылкай тэрарыстаў у СССР і

Дунам магнутнасці Саюза Совецкіх
У сувязі з гэтым асабліва важ-
на адрозненне барацьбы паміж краі-
намі-пераможцамі і краінамі пера-
можанымі, і ў сувязі з гэтым ад-
былося ўзмацненне асабліва ў паў-
днёва-заходняй частцы Еўропы, за-
куліснай аботы па перагрупіроўцы сіл на
выпадках новай вайны і пошукаў
ля гэтай мэты саюзніцкаў у ты-
аэры частцы свету. Разам з тым
азвішчэ адносінах СССР з капіталі-
стычнымі краінамі адлюстравала
пачае павялічэнне ролі СССР, як
міжнароднага фактара, асабліва як
фактара міру і безапаснасці.

Пераходзічы да канкрэтных
фактаў праішоўшага перыяду, трэ-
ба ў першую чаргу сказаць аб ад-
раўненні дыпламатычных адносінах
СССР з пэрымі радамі дзяржаў. Тут
трэба павалічыць такія краіны,
як Злучаныя Штаты Амерыкі, Кі-
тай, Іспанія, Венгрыя, Румынія,
Аўстравакія, Балгарыя, Албанія.

Вядома значэнне мае факт уста-
наўлення нармальных адносінах з
Амерыкай. На працягу 15 год З'я-
даныя Штаты стаялі на прынцы-
повай пазіцыі адмаўлення Совецка-
га Саюза, непрызнання савецкай
ўлады, маючы ў сабе ў жыццёвай
іспытні якасці прадстаўніца Ре-
спубліка. Набагаціцца капіталі-
стычная краіна спадзявалася на
вае сілы і была дрэўнай думкі
адносна ўстойлівасці нашай ўла-
ды. Яна выступала ў гэтым перы-
ядзе пад сцягам непрызнання
прынцыповай абароны капіталі-
стычнага свету ад новага савецка-
га свету. Яна, як відаць, да ня-
даўняга часу разлічвала, што ка-
му-каму, а багатай Амерыцы ўпа-
да ўтрымацца на гэтай пазіцыі.

Але справа склалася не зусім
так, як думалі ранейшыя ўрады
Амерыкі. І прэзідэнт Рузвельт вы-
ступіў са сваім вядомым паслан-
нем аб усталяванні нармальных
адносінах з СССР.

Тым самым Амерыка адмовілася
ад сваёй прынцыповай пазіцыі,
што мы павінны прызнаць вельмі
стаўчай акалічнасцю, асабліва з
гледжання інтарэсаў ўсе-
агульнага міру. Нам не прыйшлося
прызнаць сваёй пазіцыі і іспі-
тні-небудзь ахвяра пры аднаў-
ленні гэтых адносінах. І гэта та-
касама нельга не прызнаць за вель-
мі стаўчы факт. (Апладысменты).

Адмоўлены таксама нармальныя
адносіны з Кітаем якія былі спы-
нены Кітаем у 1928 г. пад напо-
рам яго антысавецкіх элементаў.
З таго часу кітайскі ўрад, як ві-
даць, пераканаўся ў тым, што го-
ты разрыву не можа служыць на
карысць кітайскай рэспубліцы і

З ліку гэтых краін трэба ўва-
ліць, Партугалія і Швейцарыя
— гэта базавалі супроць уступлення
СССР у Лігу нацыяў, зрабіўшы пры
гэтым выгляд, што яны пайшлі на
гэта з матываў прынцыповай абар-
оны капіталістычных пераможцаў ад
савецкай небяспечнасці. Такім чынам,
усе краіны, апрача такіх, як Швей-
царыя, Галандыя і Партугалія, ад-
мовіліся ад прынцыповай непры-
мірнасці ў адносінах з СССР. А
гэтыя краіны хочуць падтрымаць
да канца прэстыж капіталізма. Ці
многа ад гэтага выйграе капіталі-
зм, не бяручы сувязі. Але ўжо
калі яны, па сваёй або чужой во-
лі, так гэтага хочуць, дык і па-
хай займаюцца гэтай справай!
(Апладысменты).

Уроўне на карце Еўропы можа
заўважыць толькі невялікія
плямы, якімі адзначаны краіны, не
маючыя нармальных адносінах з Со-
вецкім Саюзам. Вядома, карце
ўсяго свету і тады вы ўбачыце,
што ўсім дзяржавамі, маючымі
які-небудзь уплыў у міжнародных
адносінах, нармальным адносінах
з Савецкім Саюзам устаноўлены.
Зразумела, у даным выпадку не
прыходзіцца гаварыць аб калені-
стых і паўкалінальных краі-
нах, пачоўшы падобныя пытанні
ім не дано вырашаць самастойна,
а аднавішы рашэнні прымаюцца
ў другім, вядомым вам, парадку.

Як пасля ўсяго гэтага ацаніць
асноўныя рэзультаты нашай
спешнай палітыкі за праішоўшы
перыяд? Са сказанага вынікае,
што справа ўстанавлення нар-
мальных адносінах з іншымі краіна-
мі Савецкім Саюзам у асноўным
вырашана (Бурныя апладысмен-
ты).

Такавы найважнейшы вынік на-
шай знешняй палітыкі за справяд-
даны час.

Каротка скажу аб паасобных
краінах, і перш за ўсё аб тых, ад-
носіны з якімі ў нас развіваліся
нармальныя. Тут у першую чаргу
трэба сказаць аб адносінах з та-
кімі Прыбалтыцкімі краінамі, як
Літва, Латвія, Эстонія, Фінлян-
дыя. Прыязнасць сваёй палітыкі ў
адносінах гэтых дзяржаў савецкай
ўлада падкрэсліла спецыяльнай
заявай аб прызнанні непарушнасці
і поўнай эканамічнай і палітычнай
незалежнасці гэтых краін. На
жаль, нельга пайсці мена таго
факта, што Польшча і Германія
адхілілі свой узел у гэтай справе.

Зусім нармальна развіваліся на-
шы адносіны з такімі краінамі, як
Швецыя, Нарвегія, Данія, Пярсія і
Аўганістан, а таксама з Італіяй,
што з'яўляецца наглядным падвяр-
дженнем магчымасці развіцця
супрацоўніцтва паміж краінамі з

ны пасад. Нашы адносіны з
Англіяй увайшлі ў нармальнае
руслас, прычым заключае год
таму назад гандлёвае пагадненне
адкрывае спрыяючыя магчымасці
для развіцця англа-савецкага
гандлю.

У нашых адносінах з Фран-
цыяй трэба адзначыць значныя
палітычныя змены перыяд.
Уся міжнародная абстаноўка, і
асабліва адбыўшыся ў Еўропе
змяненні, зрабілі вельмі актуаль-
най праблему забеспячэння міру і
безапаснасці, у адносінах якой
як Савецкі Саюз, так і Францыя
праўлялі асабліва зацікаўле-
насць. Трэба падкрэсліць, што
для бліжэйшага будучага значэн-
не гэтай праблемы зусім не
змяняецца, і таму намечанае
аб'яўленне мае спрыяючую глебу
для развіцця. Справа будзе зале-
жаць больш за ўсё ад паслядоў-
насці зацікаўленых бакоў у пра-
візійнай намечанай лініі.

Што датычыць Польшчы, то
мы ў дастатковай і відавочнай
форме праявілі змаганне да далей-
шага развіцця савецка-польскіх
адносінах. Мы, аднак, не можам га-
варыць аб нашым задавальненні
ўжо дасягнутымі ў гэтых адносі-
нах рэзультатамі. Але пра сабе
мы можам цвёрда сказаць, што
намераны прадаўжаць курс на
развіццё савецка-польскіх добра-
саседскіх адносінах.

Нельга закрываць вачэй на
змяненні, якія адбыліся ў савец-
ка-германскіх адносінах з прыхо-
дам да ўлады нацыянал-соцыялі-
зма.

Пра сабе мы можам сказаць,
што ў нас не было і няма інша-
га жадання, як мець і далей доб-
рыя адносіны з Германіяй. Усім
вядома, што Савецкі Саюз пранік-
нут глыбокім імкненнем к развіц-
цю адносінах з усімі дзяржавамі, не
выключаючы і дзяржаў з фа-
шысцкім рэжымам. Аднак, на
 шляху савецка-германскіх адно-
сінах узніклі сур'ёзныя затрудненні
за апошні перыяд.

Вядома, не звыш-нацыяналі-
стычныя расісцкія тэорыі аб ня-
мецкім народзе, як «гаспадару»
ўсяго свету, з'яўляюцца перашко-
даю к развіццю савецка-герман-
скіх адносінах. Будучы не зусім
высокай думкі аб гэтых «тэорыях»
(смах, апладысменты), мы не тоім
сваёй глыбокай пашаны да гер-
манскага народу, як аднаго з вя-
лікіх народаў сучаснай эпохі.
(Апладысменты). Мы — інтерна-
цыяналісты, даказалі на справе
высокую пашану савецкай ўла-
ды як к вялікім, так і к малым
народам, як к народам Савецкага
Саюза, так і к народам іншых
краін. У гэтым адзім з прызна-

ца ў сіле заява п. Гітлера аб не-
абходнасці пераходу да «паліты-
кі тэрытарыяльных заваяванняў»
на ўсходзе Еўропы і аб тым, што
«калі мы (нацыянал-соцыялісты)
гаворым аб новых землях у Еў-
ропе, то мы можам у першую
чаргу мець на ўвазе толькі Па-
сію, і падначаленыя ёй краіны
дзяржавы» (?). Як відаць, гэта
заява астаецца ў сіле, бо толькі
пры гэтым далучэнні становіцца
зразумелым многае ў цяпер-
ашніх адносінах германскага
ўрада з Савецкім Саюзам, роўны
чынам і да праксту ўсходняга
пакта.

Іменна таму мы не лічым маг-
чымым праходзіць міма гэтых
заяў п. Гітлера. Няхай прадоў-
няцца Савецкага Саюза вядома, як
стаць справа. Нічога, апрача
ўважэння яснасці ў гэта пытанне,
мы не дабіваемся. І з прычыны
таго, што ўказаныя заявы п. Гі-
тлера астаюцца, відавочна, у сіле,
мы будзем лічыцца з гэтым фак-
там і зробім з гэтага вывады для
сабе. (Бурныя доўгія апладыс-
менты).

Нарэшце, аб нашых адносінах
з Японіяй.

На працягу ўсяго гэтага перы-
яду мы праўлялі ў гэтых ад-
носінах цяжкасць і нялежную
ўступчынасць, імкнучыся да
ўстранення ўсякіх повадаў к аб-
вастраенню савецка-японскіх ад-
носінах. Так адносіліся мы да вы-
рашэння спрэчных пытанняў у га-
спарарчай галіне, калі справа ішла
аб рабах і парадку рыбалоўства
ў савецкіх водах японскіх прама-
дзян, калі справа ішла аб япон-
скіх канцэсіях на Сахаліне і т. п.
Усім вядома, што, кіруючыся
сваёй міралюбівай палітыкай, са-
вецкі ўрад зрабіў прапанову аб
продажы Японіі і Манчжоу-Го Кі-
тайска-ўсходняй чыгункі ў Манч-
журый, маючы на ўвазе гэтым
ўстраніць повады да ўскага ролу
каяфілістаў. Савецкі ўрад заняў у
гэтым пытанні дастойную і разам
з тым уступчивую пазіцыю і да-
біўся ад другога боку адмаўлення
ад іх перапаначатковых непры-
емных прапановаў. Цяпер перага-
воры аб продажы КВЧ пайшлі,
як відаць, да блізкага завяршэн-
ня. Мы спадзяемся, што нашы
намаганні к палітычнаму савец-
ка-японскіх адносінах і забеспячэн-
ню міру на Далёкім Усходзе да-
дуць свае станоўчыя рэзультаты.

Але мы не маем ніякіх пад-
стаў да самацупакаення. Агрэсіў-
ныя, ваяўнічыя элементы ў Японіі
не складваюць зброі. Аб вайне су-
ляць Савецкага Саюза ў Японіі
даўно гавораць адварыта, і да гэта-
га часу не відаць прызнакаў
аслаблення гэтых антысавецкіх

гэтым жа апошнімі чатыры гады
здабыча золата разам з паступлен-
нямі ад Тарсіна павялічылася ў
шэсць раз. Усё гэта ў корані змя-
ніла наша валютнае становішча і
наогул становішча на знешніх
рынках. Тым больш, што Савецкі
Саюз усё свае гандлёвыя абавя-
зальнасці і плацэжы заўсёды вы-
конвае дакладна ў тэрмін. Усім
за граніцай добра вядома, што ка-
лі Савецкі Саюз заключае гандлё-
выя дагаворы, то ён пачынае па іх
не так, як прынята цяпер ва мно-
гіх буржуазных краінах, плаціць
не «сімвалічна», а як палежыць,
не абяпанявамі, а валютай. (Апла-
дысменты). Гэты факт таксама мае
вялікае значэнне для лепшага за-
беспячэння нашых пазіцыяў у знеш-
нім гандлі. З усяго гэтага выця-
кае, што цяпер, больш чым калі-
б там ні было, мы маем магчымасць
забеспячыць нармальныя ўмовы для
нашага знешняга гандлю.

Але, развіваючы палітычныя і
гандлёвыя адносіны з другімі краі-
намі, Савецкі Саюз добра разумеў
значэнне надзейнай абароны сваіх
граніц. Хто можа адмаўляць той
факт, што ні адной дзяржаве, ні
малой, ні вялікай, велізарны Са-
вецкі Саюз не пагражаў і не па-
гражае захватамі? Але, з другога
боку, хто можа адмаўляць, што
народы Савецкага Саюза, запятыя
мірнай працай і прайвінутыя мір-
нымі імкненнямі, варты сапраўды
надзейнай аховы праці сваёй
дзяржавы? (Апладысменты).

За 4 гады з часу 6-га з'езда Со-
вецкай нашай вярхоўнай гаспадарка
зрабіла аграматны крок наперад.
За справядлівы перыяд мы з
поспехам закончылі першую пяці-
годку, выканаўшы яе за 4 гады.
Гэта дасвоіла нам выпрацаваць
2-гі пяцігадовы план на перыяд
1933 — 1937 г. г. і ў гэтым но-
вым плане паставіць яшчэ больш
буйныя задачы, чым у першым.

У жыцці, вядома, няма якойсці
асобай рысы паміж першым і
другім пяцігадовым планамі. На
справе 2-гі б'езд аргументы пра-
цяг першага. Асноўныя задачы
таго і другога — уздым народнай
гаспадаркі краіны, уздым матэры-
яльнага добрабыту і культуры на-
родных мас.

Шчасце нашай краіны заключае-
ца ў тым, што ў нас няма

крызісаў, як у іншых краінах,
што краіна ідзе з рознымі годам
наперад на шляху ўздыму народ-
най гаспадаркі, што, аднак, не вы-
ключае розніцы ў тэмпах уздыму
паміж паасобнымі гадамі і не вы-
ключае таксама таго, што былі
перыяды, калі ў паасобных галя-
нах гаспадаркі ў нас было змян-
шэнне прадукцыі, замест росту.
Але народная гаспадарка ў пэрым
і перш за ўсё наша прамысло-
насць не толькі ні адзін год не
перазыхвала заняпаду, але наадва-
рот, з года ў год раслі, няўхільна
і велізарнымі тэмпамі прасоўвалі-
ся наперад.

У нас няма непрадуктовых фаб-
рык і заводаў, спыненых доменаў
і маргашаў, разбураючыхся ад бла-
дзейнасці прадпрыемстваў. Мы

СССР і перад завязаннем злучы-
ных сувязей з ім (у тры нашай
краіны, што гэтым яны сур'ёзна
выпрабавалі нашы прынцыпы).
Спадзяемся, што тыя, каго гэта да-
тычыць, зразумеюць, калі мы ска-
жам, што ўсёй краінай пачынаецца
складаецца ў першую чаргу з раз-
боты і працоўных саляў (Апла-
дысменты).

Справа ідзе аб арміі, дзе не толь-
кі рады, але і каманды састаў
складаецца ў першую чаргу з раз-
боты і працоўных саляў (Апла-
дысменты).

Справа ідзе аб арміі, у якой
амаль палова складу камуністы і
комсамольцы, а з сялян $\frac{1}{2}$ — зал-
гаснікі.

Справа ідзе аб арміі самай міра-
любивай дзяржавы, аб арміі, якая
можа быць небяспечна толькі для
зачынення вайны, бо Рабоча-
Сялянская Чырвоная армія — аплот
нашай мірнай працы і ўсеагульна-
га міру (Апладысменты).

Апошнія 4 гады былі такім пе-
рыядам, калі ваявая небяспечка
для Савецкага Саюза ў некаторыя
моманты дэна абвастралася. Тым
не менш нам удалося адстаць
справу міру і на гэты раз.

Але падрыхтоўка да ваянных
пападаў і падрыхтоўка да ваянных
сабак вайны на СССР не спыняю-
цца ні на адзін дзень. За граніцай
гэта падрыхтоўка вывешча па да-
най стадыі паміма ўсяго іншага
распаўсюджаннем у буржуазным
моўку ўсёмага паклёту аб Савецкім
Саюзе з мэтай падрыхтоў давер'я ў
масах да Савецкай дзяржавы.
Факты ўсім вядомы. Некалькі год
таму назад спецыялісты па паклё-
пу сцисвалі пэлыя старонкі бур-

Нам не прыходзіцца змяняць на-
шу знешнюю палітыку. Мы стаялі
і стаям за забеспячэнне міру, за раз-
віццё палітычных і гандлёвых ад-
носінах з другімі краінамі. Курс
нашай знешняй палітыкі таксама вы-
прабаваны і надзейны, як выпра-
баваны і надзейны той шлях, якім
савецкая ўлада ідзе да сваёй поў-
най перамогі. (Бурныя апладысмен-
ты).

Але падрыхтоўка да ваянных
пападаў і падрыхтоўка да ваянных
сабак вайны на СССР не спыняю-
цца ні на адзін дзень. За граніцай
гэта падрыхтоўка вывешча па да-
най стадыі паміма ўсяго іншага
распаўсюджаннем у буржуазным
моўку ўсёмага паклёту аб Савецкім
Саюзе з мэтай падрыхтоў давер'я ў
масах да Савецкай дзяржавы.
Факты ўсім вядомы. Некалькі год
таму назад спецыялісты па паклё-
пу сцисвалі пэлыя старонкі бур-

Але падрыхтоўка да ваянных
пападаў і падрыхтоўка да ваянных
сабак вайны на СССР не спыняю-
цца ні на адзін дзень. За граніцай
гэта падрыхтоўка вывешча па да-
най стадыі паміма ўсяго іншага
распаўсюджаннем у буржуазным
моўку ўсёмага паклёту аб Савецкім
Саюзе з мэтай падрыхтоў давер'я ў
масах да Савецкай дзяржавы.
Факты ўсім вядомы. Некалькі год
таму назад спецыялісты па паклё-
пу сцисвалі пэлыя старонкі бур-

Але падрыхтоўка да ваянных
пападаў і падрыхтоўка да ваянных
сабак вайны на СССР не спыняю-
цца ні на адзін дзень. За граніцай
гэта падрыхтоўка вывешча па да-
най стадыі паміма ўсяго іншага
распаўсюджаннем у буржуазным
моўку ўсёмага паклёту аб Савецкім
Саюзе з мэтай падрыхтоў давер'я ў
масах да Савецкай дзяржавы.
Факты ўсім вядомы. Некалькі год
таму назад спецыялісты па паклё-
пу сцисвалі пэлыя старонкі бур-

III. Перамога соцыялізма ў СССР і задачы савецкай улады

I. Уздым народнай гаспадаркі і перамога соцыялізма ў нашай краіне

прадаўжам павялічваць нагрузку
працоўчых прадпрыемстваў.

Але найбольш важным і фабрык
нам не халае. У нас будуюцца
сотні і тысячы новых прадпрыем-
стваў. Не праходзіць года, каб не
ўступілі ў строй савецкай інду-
стрыі новыя п'ятыя электрыфіка-
цыі, машынабудавальніцтва, мета-
лургія і хімія, растуць як-бы з-пад
землі новыя прамысловыя раёны і
гароды.

Адсталыя краі і вобласці вы-
ходзяць у рады перадавых. Па-
чаўшыся расквіт нацыянальных
культур на соцыялістычнай аснове
прадстаўляе нечуванае відові-
шча за межамі Савецкага Саюза і
наогул у сусветнай гісторыі.
(Апладысменты).

ПРАЦЯГ НА 3-Й СТАРОНЦЫ

VII УСЕСОЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАУ

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. В. М. МОЛАТА АБ РАБОЦЕ УРАДА VII З'ЕЗДУ СОВЕТАУ СССР

У кароткіх лічбах нельга паспраўднаму выказаць уздым нашай краіны, рост народнай гаспадаркі, але і гэтыя лічбы, як веці, намячаюць шлях.

Оваё агульнае адлюстраванне ўздым нашай гаспадаркі знаходзіць у вялікім росце народнага даходу. Спраўды, народны даход вырас за мінулае чатырохгоддзе з 35 млрд. руб. да 56 млрд. руб. у мінулым годзе, г. эп. павялічыўся на 59 проц. Дзяржаўны бюджэт за той-жа перыяд павялічыўся ў чатыры з паловай разы. Паколькі ў дзяржаўным бюджэце сходацца канцы ўсёй народнай гаспадаркі, то ў вялікім росце дзяржаўнага бюджэта знаходзіць свой адбітак умацаванне нашай дзяржавы, як адзінай сістэмы, як сістэмы планавай гаспадаркі. Лічбы далей паказваюць, што ўдзельная вага буйнай прамысловасці ўзнілася з чатырохгоддзе з 62 проц. да 74 проц., тым самым вылучаючы ролю сацыялістычнай прамысловасці яшчэ больш узраста. У цяперашніх умовах гэты факт з'яўляецца важнейшай прадпосылкай не толькі далейшага росту самой прамысловасці, але і паскарэння ўздыму сельскай гаспадаркі, а таксама транспарту, з адстапаваннем якога мы павінны пакончыць.

Агульны ўздым народнай гаспадаркі адчуваецца як у асноўных прамысловых цэнтрах, так і ў нядаўна яшчэ вусім адсталых і аддаленых сельскагаспадарчых раёнах. У сувязі з гэтым трэба сказаць аб асабліва хуткім прамысловым росце ўсходніх раёнаў Саюза, а таксама аб тым, што некаторыя раней адсталыя нацыянальнасці, на аснове савецкай улады, атрымалі магчымасць шпаркага гаспадарчага і культурнага ўздыму.

Дайшы чарга і да самага аддаленага раёна нашага Саюза. Імяна ў справаздачы перыяд Далёка-Усходні край стаў расці выключна шпаркімі тэмпамі. Гэта

мае вялікае значэнне для нашай краіны.

Далёка-Усходні край багат прыроднымі рэсурсамі і мае вялікую будучыню. Мінулы перыяд паказаў, што ўмацаваўшыся Савецкі Саюз можа хутка рухаць уперад развіццё нават такіх аддаленых і трудных у транспартных адносінах раёнаў. Мы прадаўжалі развіваць багацейшую на Далёкім Усходзе рыбную і кансервовую справу, а таксама лясную гаспадарку. Мы прадаўжалі развіваць чыгуны на Далёкім Усходзе прамысловыя прадпрыемствы, транспарт, сельскую гаспадарку. Але, апроч таго, у апошнія тры-чатыры гады там разгорнута вялікае новае будаўніцтва. Мы з поспехам працягваем на Далёкім Усходзе другую калію ўздоўж усёй чыгуначнай лініі, якая цягнецца на тры з паловай тысяч верст, і пачалі будаўніцтва вялікай Байкала-Амурскай чыгуначнай магістралі. Вялікі размах атрымала будаўніцтва новых шасейных дарог. Развіваючы партовую гаспадарку і разам з тым умацаваючы існуючую базу суднабудавніцтва на Далёкім Усходзе, будзем вялікую суднаверф не далёка ад вусця Амура ў новым горадзе — Комсамольску. Побач з развіццём золатапрамысловасці, а таксама каменнавугальнай прамысловасці, — маючы на ўвазе не толькі старыя раёны, але і багаты Бурэйскі раён, — мы прыступаем да пабудовы металургічнага завода, будзем авіяцыйны завод, нафтапрамысловы харчовай, лёгкай і лясной прамысловасці. Апрача таго, у сельскай гаспадарцы хутка разгортваецца сетка машынатрактарных станцый і ўзмоцнена ўмацоўваецца ўся лясная машынатрактарная база. З гэтага вядца, якое вялікае значэнне надаецца нашай гаспадарчым уздыму Далёкага Усхода.

Перайду да асобных галін народнай гаспадаркі.

Усё-ж гадавога плана не выканалі. Прамысловасць Наркамлегпрома дала павелічэнне прадукцыі за апошні год усяго на 5,2 проц. і таксама плана не выканалі. Тым часам гэтым галінам прамысловасці ў 2-м пяцігадовым плане надаецца асаблівае значэнне. Задачай другой п'ятигодкі з'яўляецца такое павелічэнне тэмпаў вытворчасці рэчаў асабістага спажывання, якія не толькі не адставалі-б ад тэмпаў цяжкай прамысловасці, а шлі-б наперадзе гэтых тэмпаў.

Аднак, гэта задача нашай прамысловасці зараз пакуль не выконваецца. У бягучым годзе пастаўлена задача павелічэння аб'ёму прадукцыі на Наркамлегпрому на 11,7 проц. і на Наркамхімпрому на 14,8 проц. Выкананне гэтых заданняў ва што-б там ні стала павінна быць забяспечана.

Цяперашняе становішча ў лёгкай прамысловасці мы не можам прызнаць здавальняючым. Ні па колькасці здабываемай прадукцыі, ні па якасці лёгкай прамысловасці пакуль не справілася з пастаўленымі перад ёю 2-й п'ятигодкай задачай.

Таварышы з Наркамлегпрома ўлічлілі вямала часу ў разгортванні барацьбы за сыравінную базу для прамысловасці. Яны ва многім адсталі ад запрапанянага вопыта на частцы новых відаў сыравіны, прымяняемых у другіх краінах. З гэтым нельга мірыцца. Трэба на справе забяспечыць большавіцкія тэмпы росту лёгкай прамысловасці ў адносінах харчовай прамысловасці побач з задачай забяспечэння палезных тэмпаў аб'ёму прадукцыі трэба паліпшыць задачу барацьбы за далейшае паліпшэнне якасці асартыменту прадукцыі. Насельніцтва ў праве патрабаваць ад работнікаў харчовай прамысловасці поўнай жыводанай агігнаспей, накітавалі не так даўно ўскрытых на заводах кансервованай прамысловасці. Забяспечыць добрую якасць

і чыстату вытворчасці на новых і абноўленых за гэтыя гады прадпрыемствах, а таксама і на старых прадпрыемствах харчовай прамысловасці — задача важная і неадкладная. Ад першых поспехаў у гэтай справе, у асаблівасці ў мінулым годзе, мы павінны пайсці к выкананню яшчэ больш сур'ёзных заданняў.

Барацьба за якасць ва ўсёй прамысловасці — аб гэтым павінны памятаць кожны гаспадарнік і кожны рабочы.

У адпаведнасці з тэмай 17-га з'езда партыі пачаўся пастаўлены на пытанне аб развіцці мясцовай прамысловасці. Нельга сказаць, што гэта справа ўжо ішла наперад паспраўднаму, але ў гэтым годзе нашым абавязкам з'яўляецца аказаць усямерную салідарнасць у разгортванні гэтай прамысловасці ў вырабе тавараў шырокага спажывання мясцовай прамысловасці павінна належаць пачэснае месца.

Не глядзячы на значны рост лесапрацоўчай, лесахімічнай, намярвай і інш. прамысловасці, падпарадкаванай Наркамлеспрому, і тут дасягненні прайшоўшага перыяду нельга прызнаць здавальняючымі.

Асабліва адсталая работа ў галіне лесазагатавак і лесавывязкі, дзе пануюць дапагонныя прыёмы работы. Работнікі лясной прамысловасці не зразумелі тых урокаў апошніх гадоў, якія мы мелі, напрыклад, у вугольнай прамысловасці Данбаса. Замест таго, каб разгарнуць барацьбу за механізацыю лесазагатавак і лесавывязкі, за тое, каб забяспечыць гэту справу механізмамі і пастаяннымі кадрамі работнікаў, таварышы з Наркамлеса ішлі на старой пратагантай спяцы. Зразумела, што ў рэзультате гэтага яны ў апошні час топчацца на месцы замест таго, каб рушыць наперад лясную справу. Партыя і ўрад паставілі ўмер перад імі ва ўвесь рост залучы механізацыю. І трэба, каб работнікі лясной прамы

ловасці ўзяліся, нарэшце, па-большэйшэ за гэту справу.

Паколькі задача механізацыі рубяма стаіць у нас перад радамі галін прамысловасці — вугаль, торф, лес, а таксама перад усім нашым будаўніцтвам, становіцца вопыт Данбаса і адмоўныя ўрокі Наркамлеса павінны быць ўлічаны ўсёй прамысловасцю, усімі работнікамі.

Разумеецца, сур'ёзнай адносінамі да механізацыі можна лічыць толькі такую работу, пры якой механізмы скарыстоўваюцца ў палезнай меры і выдзяцца настойлівая работа па свабодна аднаведных кадраў.

Мы стварылі магчымую індустрыю. Мы ўклад ў прамысловое будаўніцтва толькі за апошнія 4 гады 39,4 млрд. руб. Многія з заводаў, фабрык, электрастанцый увайшлі ўжо ў дзейную армію індустрыі. На 1935 год, з агульнага плана капітальных работ 21 млрд. 190 м. р., на прамысловое будаўніцтва накіроўваецца 10,5 млрд. руб. Мы прадаўжаем прамысловое будаўніцтва пачацкімі тэмпамі і павінны патрабаваць сур'ёзнага паліпшэння работы будаўнікоў. Час забяспечыць нашы пабудовы добрымі праектамі і капітарэсамі, шырока ўвесці ў будаўнічую справу машыну і забяспечыць работу будаўнічых механізмаў па-людску. Трэба ў будаўнічай справе абавярнуцца на ўстойлівыя кадры, на добрых арганізатараў, усталяваць жорсткія капітальныя за коштам будаўніцтва — перахай, анымі словам, да культурнай работы. Трэба зразумець, што напрыстоўчы перыяд і тут пройдзен ужо, і нашы патрабаванні да будаўнікоў прыпер не тыя, што раней.

Зрабіўшы з гэтага належаць характэрныя вывады, мы з'эканомім мільярдны рублёў, лішнім у адстапаванне раку галін прамысловасці, маючы патрабу ў новых прадпрыемствах і забяспечым дакладны рост у тэмпах індустрыі.

сам і соўгасам) не адну сотню тысяч трактароў і іншых машынаў. На працягу 1935 года мы павінны даць толькі машынатрактарным станцыям 68,5 тыс. трактароў, 10 тыс. аўтамашын, 14,6 тыс. камбайнаў, шмат іншых самых патрэбных машынаў і прылад. Трэба толькі навучыцца добра скарыстаць гэтыя машыны, тады вёска зажыве замужна і культурна.

З свайго боку дзяржава лічылася з сур'ёзнымі труднасцямі, з якімі калгасам прыйшлося сустрацца на першых парах. Гэтым тлумачыцца тое, што толькі за прайшоўшыя чатыры гады калгасам было выдана зернавых пазык 262 млн. пудоў. Нядаўным рашэннем партыі і ўрада спісана грашовая запазычанасць калгасаў да 1 студзеня 1933 г. усяго на суму 435,6 млн. руб. За гэтыя гады адпушчана грашовая крэдыту калгасам 1 мільярд 168 млн. руб., спецыяльна для бескароўных калгаснікаў — 73 млн. руб. 4 мільярд 800 мільёнаў руб. адпушчана на арганізацыю машынатрактарных станцый. Мы ведаем, што гэта дапамога дзяржавы калгасам акуліцца ў сто крат (Апладысменты).

1934 год быў першым годам, калі на ўсім фронце сельскагаспадарчых работ у калгасах намяцілася значнае паліпшэнне справы — заметна скарацілася тэрміны сяўбы, паскорылася ўборка хлябоў, здымае ворыва значна сачыцца наперад, чыстымі паліарам сталі надаваць патрэбнае значэнне, разгарнулася праполка

За перыяд 1930—1934 гг. таваразварот у нас павялічыўся з 20 да 61 мільярда руб., г. эп. у тры разы. Прыватны сектар у лясной галіне ліквідаван. Гандлёвая дзяржаўна-кааператывная сетка значна вырасла, асабліва шпарка рос дзяржаўны гандаль.

зернавых куштага, першыя барацьбы са страля ўборкі, тады што, не глядзячы засуху ва ўсёй нам удалося ў мтычна сабраць нпудоў зярна больш ураджайным 193

З іншых поспеладаркі трэба дліўшася развіццё падаркі ў так зчай паласе і зне пшаніцы ў вскоўскую, Іванаўскую, Заходнююскі, Паўночны кр

Цяпер самай сельскай гаспадарму жывёлагадоўлі павышэнне ўравых і тэхнічных рашэнні ураджайне, іліягу, бурана зернавых культурда. Прыйшла парадпраўднаму гэту апрацоўчы на арасаў і соўгасаў.

Нашы соўгасы дэ выконваць ролю прыемстваў сельскавнаткова лясной дзейную запущана скарыстоўваць да вялікія дзяржаўны застаецца падкрэліваючага складу ручаную яму спра

в) Уздым таваразварот

ваецца ў нас развіццё гандлем, гандляў, гандлем без стаў, гандлем без лясной ліквідаван. Гандлёвая дзяржаўна-кааператывная сетка значна вырасла, асабліва шпарка рос дзяржаўны гандаль.

а) Уздым прамысловасці

Валавая прадукцыя буйнай прамысловасці за чатыры гады вырасла з 28 млрд. руб. да 50 млрд. рублёў, г. зн. павялічылася на 80 проц. Асабліва шпарка расла прамысловасць, вырабляючая ародкі вытворчасці. Валавая прадукцыя гэтай прамысловасці вырасла за чатыры гады ў два разы. Машыны і апаратура ішлі павелічэнне вытворчасці прадметаў спажывання, але і тут мы маем рост у паўтара раза.

Наступная табліца паказвае тэмпы росту буйнай прамысловасці за апошнія гады.

РОСТ ВАЛОВОЙ ПРАДУКЦИИ БУЙНОЙ ПРАМЫСЛОВАСТИ (у ценах 1926-27 г.)

Гады	Валавая прадукцыя ў млрд. руб.	Прырост у проц. да папярэдняга года	У проц. да 1926-27 г.
1929	21,2	+4,4	125,8
1930	27,8	+6,6	130,7
1931	34,2	+6,6	123,3
1932	33,8	+4,6	113,5
1933	42,2	+3,4	108,8
1934	50,0	+7,8	118,3
1935	58,5	+8,5	117,0

Тэмпы росту нашай прамысловасці паказваюць, што пасля некалькіх паніжэння гэтых тэмпаў у 1932-33 г.г. у 1934 годзе мы зноў маем значныя нарастанні гэтых тэмпаў, прычым абсалютны прырост прамысловай прадукцыі ў мінулым годзе дасягае 7,8 проц. руб., чаго мы не мелі ні за якія мінулыя гады.

У нас ёсць шэраўная ўпэўненасць тым, што і заданне 1935 года з новым прыростам прамысловай прадукцыі на 8,5 млрд. руб. мы можам выканаць і выканаем.

На з'ездзе стаіць справаздачы даклад Наркамата цяжкай прамысловасці, у якім будзе дана аформлена карціна развіцця цяжкай прамысловасці за справаздачны перыяд, і таму я буду каротка.

Перш за ўсё, аб перагоне чорнай металургіі. Пасля велізарных намаганняў мы атрымалі ў 1934 годзе вялікі доспех чорнай металургіі, які мы павінны прызнаць нашым важнейшым гаспадарчым і палітычным поспехам мінулага года. (Апладысменты). У выніку года гэтага ў параўнанні з 1930 годам выработка чыгуна паднялася на 110 проц. і дасягнула 10,5 млн. тон, з якіх адзін толькі прырост за мінулы год складае 3,3 млн. тон. Вытворчасць сталі паднялася на 66 проц. і дасягнула 9,6 млн. тон, з якіх адзін толькі

прырост за мінулы год складае 2,7 млн. тон.

Вытворчасць пракату павялічылася на 49 проц. і дасягнула 6,7 млн. тон, з якіх адзін толькі прырост за 1934 год складае 1,8 млн. тон. Цяпер мы з металам, цяпер мы — краіна металовай. (Апладысменты).

Для нашай цяперашняй патрэбы і металу нам, зразумела, і гэтага недастаткова, асабліва не хапае пракату, але бласпэчна, што 1934 год пракату дарогу к далейшым яшчэ больш буйным поспехам.

У цяжкай металургіі тав. Сталін падкрэсліў асноўныя задачы, якія стаяць перад металургамі. Гэтыя задачы заключаюцца ў тым, каб значна падцягнуць вытворчасць сталі і пракату з тым, каб сталь не толькі не адставала ад чыгуна, як гэта мы маем да гэтага часу, але каб яна ператварылася ў перадавую і вядучую сілу чорнай металургіі. Палітычнае работніцтва мартэнаўскіх і пракатных цэхаў, шэраўная асаблівасць гэтай справы — неадкладная задача работніцтва чорнай металургіі.

Прайшоўшы год быў годам вялікіх поспехаў ва ўсёй цяжкай прамысловасці. Гэта з'явілася вынікам у тым, што на цяжкай прамысловасці ў цэлым план 1934 года не толькі выканан, але і перавыканан (101 проц.). (Апладысменты). Гэта дае прырост прадукцыі па Наркамцінструму за адзін мінулы год на 26,7 проц. Не можа быць сумнення, што заданне па цяжкай прамысловасці на 1935 год, якое патрабуе далейшага павелічэння прадукцыі на 19,3 проц., будзе выканана намаганнямі рабочых, інжынераў і гаспадарчых кіраўнікоў цяжкай прамысловасці.

Але цяжкай прамысловасці трэба падцягнуць адстаючыя раёны нафтавай прамысловасці, вельмі адстаюшы калюровую металургію (медзь, волава і інш.) і ўсялякія маганнія рабочых, інжынераў і гаспадарчых кіраўнікоў цяжкай прамысловасці.

У вырабе рэчаў спажывання мы дасягнулі за справаздачны перыяд павелічэння прадукцыі ў паўтара раза. Несумненна, гэта важны поспех, у першую чаргу харчовай і лёгкай прамысловасці.

За апошні год харчовая прамысловасць дала павелічэнне аб'ёму прадукцыі на 21,4 проц., але

Пяць гадоў ужо сказаць, што калектывізацыя сельскай гаспадаркі ў нашай краіне ў асноўным завяршылася. 4/5 сялянскіх гаспадарак к пачатку 1935 года аб'яднаны ў калгасы, 9/10 пасёўных плошчаў належалі ў СССР калгасам і саўтасам. Аднаасобнае сялянства холад падвой адсутвала на другараднае месца і атрыгравала ў сельскай гаспадарцы ўсё амяншанае ролю. Калгасы маюць і ўжо могуць брацца за вялікія задачы.

Разнаабацэнне ў арганізацыі нашых сіл у вёсцы ў апошнія гады мела работа палітдзелу МТС. Паколькі, аднак, вольны паказваў, што з прычыны росту папулярнасці ў вёсцы, палітдзелы ўжо недастатковы, партыя прызначала неабходным пераўтварыць палітдзелы МТС у звычайныя партыйныя органы, умацаваўшы ў іх арганізацыю партыі.

Аб пад'ёме сельскай гаспадаркі ў цэлым стала магчыма гаварыць толькі пасля сканчэння рэарганізацыйнага перыяда, калі асноўная маса калгасаў больш ці менш ужо ўмацавалася. Вядома, што на працягу года, якія адносяцца да рэарганізацыйнага перыяда, аж да 1934 года, мы мелі ўсё ўзмацняючыся заставанне росту валавой прадукцыі ўсёй сельскай гаспадаркі.

З 1933 года, калі рэарганізацыйны працэс у сельскай гаспадарцы закончыўся, пачаўся прыкметны пад'ём зернавых і тэхнічных культур. Перш за ўсё гэта адносіцца да зернавых культур. У выніку года гэтага ўжо ў 1933 годзе валавы збор хлеба быў на 590 млн. пудоў большы, чым валавы збор з той-жа тэрыторыі (у цэлым СССР) у 1913 годзе, які лічыўся выключна ўрадлайным годам. У 1934 годзе агульны збор хлеба ў 1933 годзе, аднак, фактычны збор хлеба ў мінулым годзе ў выніку змяншэння страў пры ўборцы аказаўся на 250-300 млн. пудоў большы, чым у 1933 годзе.

Трэба лічыцца пры параўнанні з 1913 годам таксама з наступнай асаблівасцю: у 1913 годзе за грашчу было вывезена звыш 500 млн. пудоў хлеба, а ў 1934 годзе — толькі 60 млн. пудоў, а ўсё астатняе хлеб астаўся ўнутры краіны для нашага насельніцтва. Гэты поспехі сацыялістычнага земляробства і далі нам магчымасць атрымаць хлебныя карцікі.

Пад'ём тэхнічных культур ідзе ў нас наперад вядуць павольна.

Прадукцыя тэхнічных культур у вёсках і козах па калгасах павелічылася на 18 проц., а па калгасна-сялянскаму сектары ў цэлым павелічылася на 11 проц. Па свіннях у калгасах павелічэнне на 27 проц., а па калгасна-сялянскаму сектары ў цэлым павелічылася на 118 проц., бо ў інтэнсіўнай гаспадарцы калгаснаў свінное стада за мінулы год вырасла амаль у 4 разы.

Не глядзячы на гэта, 2 апошнія гады ўжо аднострэвалі пачатак агульнага пад'ёму сельскай гаспадаркі.

У бягучым годзе нам застаўся задача па значнаму павелічэнню прадукцыі сельскай гаспадаркі ва ўсёх не галянах. Мы павінны дабіцца за гэты год павелічэння валавой прадукцыі сельскай гаспадаркі на 2,5 млрд. руб., г. зн. павелічэння на 16,4 проц. Дабіццямся такога росту, сельская гаспадарка па сваіх тэмпах пад'ёму пойдзе ў нагу з індустрыяй. Гэта адпавядае задачам, пастаўленым 2-й пятцігодкай. Гэта задача вялікая і трудная, але яна сапраўды варта новай калгаснай вёскі, варта савецкай зямлі.

Важнейшай задачай сельскай гаспадаркі з'яўляецца зараз праблема жывёлагадоўлі. На 17 з'ездзе партыі т. Сталін паставіў перад намі і перад усёй калгаснай вёскай задачу забяспечыць пералом у развіцці жывёлагадоўлі ў 1934 годзе. Цяпер мы можам сказаць, што мінулы год сапраўды быў пачаткам гэтага пералому.

У маім распараджэнні ёсць толькі што атрыманы ад ЦУНХУ даныя аб перахоне па жывёлагадоўлі, праведзеным 1-га студзеня 1934 года.

Гэтыя даныя яшчэ няпоўныя, не акапаліць саўтасаў, адносяцца толькі да калгасна-сялянскага сектара. Гэтыя даныя аглюсоўца да Паўночнага, Горкаўскага, Саратаўскага, Сталінградскага, Азова-Чорнаморскага і Заходне-Сібірскага краёў, да Маскоўскай, Іванаўскай, Заходняй, Сярэдняй, Бурскай і Варонежскай абласцей, да Башкірскіх, Татарскіх, Брыма і Украіны. Але яны ўжо даюць магчымасць уявіць аб аб'ёмных змяненнях у жывёлагадоўлі ў цэлым.

Пры параўнанні з адпаведнымі данымі ўліку на 1-е студзеня 1934 года даныя на 1-е студзеня 1935 года паказваюць, што за мінулы год у калгасах колькасць коней павялічылася на 8,5 проц., хоць у цэлым па калгасна-сялянскаму сектары было яшчэ некалькі тысяч коней менш (на 3 проц.). На буйнай рагатай жывёле за мінулы год у калгасах павелічэнне дасягнула 30 проц., а ў цэлым па калгасна-сялянскаму сектары — 21 проц. Па цялятках у калгасах павелічэнне больш чым у 2 разы, а па калгасна-сялянскаму сектары ў цэлым на 94 проц. Па

агнечы і козах па калгасах павелічэнне на 18 проц., а па калгасна-сялянскаму сектары ў цэлым павелічылася на 11 проц. Па свіннях у калгасах павелічэнне на 27 проц., а па калгасна-сялянскаму сектары ў цэлым павелічылася на 118 проц., бо ў інтэнсіўнай гаспадарцы калгаснаў свінное стада за мінулы год вырасла амаль у 4 разы.

Такім чынам, даныя пераходу 1935 года паказваюць значныя крокі наперад у развіцці жывёлагадоўлі ў калгасна-сялянскім сектары і асабліва ў калгасах. Заняпад жывёлагадоўлі — прайсловае пачатак Мы маем пачатак пад'ёму жывёлагадоўлі і ў бягучым годзе павінны рушыць на сапраўдны пераход наперад на аснове дэтрэстацыі пачаць пад'ём жывёлагадоўлі, уключаючы ў сябе фермы і дашамагалочы росту жывёлы і птушкі ў пасобных калгаснаў. Саўтасы павінны заняць у гэтым пад'ёме жывёлагадоўлі сваё месца, уключаючы пленумам ЦК партыі. Гэтым пытаннем на з'ездзе будуць прысвечаны спецыяльныя даклады Наркамата земляробства і Наркомсаўтасаў.

Не толькі ў адносінах жывёлагадоўлі, але таксама і ў адносінах зернавых і тэхнічных культур перад намі стаяць новыя, больш вялікія задачы, чым у мінулыя гады. Наша сельская гаспадарка ўзброена цяпер сельскагаспадарчымі машынамі, трактарамі, камбайнамі і аўтамабілямі, як ніколі раней, і мы павінны дабіцца другіх, больш высокіх, чым у мінулы перыяд, тэмпаў уздыму сельскай гаспадаркі.

Пад'ёма адмышлі час, калі нам прыходзілася дзясяткамі тысяч узвіць трактары з заграўцы. На адзін увоз гэтых трактараў, якіх мы ўвезлі на працягу 1922-31 гг. усёго 86 тыс. шт. — наш дзяржава выдаткавала звыш 200 млн. залатых рублёў, ракумоучы, што гэта было неабходна ў свой час. Каб гэты расход дзяржавы аданіць, даволі сказаць, што ў мінулым годзе, калі заграўцай можна было вырачыць ад продажу пуда пшаніцы 48 кап. золатам, а ад продажу пуда жыта 27 кап. золатам, мы маглі б акупіць гэты расход на трактары толькі продажам за граўцу 500 млн. пудоў хлеба.

З таго часу становіцца змянілася. Мы пабудавалі свае трактарныя заводы, за адзін мінулы год вырабілі на іх 93,5 тыс. трактараў, за справаздачны перыяд ужо далі сельскай гаспадарцы (калга-

«Каб эканамічнае жыццё краіны магло забіць крыніцай, а прамысловасць і сельская гаспадарка мелі стымул да далейшага росту сваёй прадукцыі, трэба мець адну ўмову, а імяна — разгортку таваразварот паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і кааператывная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб па каналах гэтых баз, магазінаў, крам бесперапынна цыркулявалі тавары ад месца вытворчасці да спажываўца. Неабходна, каб у гэту справу былі ўключаны і дзяржаўная гандлёвая сетка, і мясцовае прамысловасць, і калгасы, і аднаасобныя сяляне. Гэта і называюцца таваразваротам паміж горадамі і вёскай, паміж раёнамі і абласцямі краіны, паміж рознымі галінамі народнай гаспадаркі. Неабходна, каб краіна была пакрыта багатай сеткай гандлёвых баз, магазінаў, крам. Неабходна, каб

VII УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАЎ

РАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. В. М. МОЛАТАВА
АБ РАБОЦЕ УРАДА VII З'ЕЗДУ СОВЕТАЎ СССР

цяпер мы яшчэ не жылі НЭПа, паколькі нават пасля ліквідацыі капіталістычных элементаў у нас ёсць мільёны аднаасобнікаў з сваёй прыватнай гаспадаркай і паколькі ў відомых выпадках нават калгаснікі выступаюць на рынку ў якасці прыватных прадаўцоў сваёй прадукцыі. НЭП у яго апошняй стадыі ўсё яшчэ жые, прадаўцаючы сваю работу на сацыялізм. Больш таго. Такія выпрабаваныя сродкі нашага гаспадарчага развіцця, як гандаль і грошы, узятыя намі з арсенала буржуазнага грамадства і па-свойму прыстасаваныя да патрэб савецкай улады, будучы яшчэ доўга жыць і выконваць патрэбнейшую для сацыялізма справу.

Але ўспомніце словы вялікага **Леніна** ў канцы 1922 года: «Мы сацыялізм працягнулі ў штотдзённае жыццё і тут павінны разабрацца. Вось што складае задачу нашага дня, вось што складае задачу нашай эпохі. Дазвольце мне закончыць выражэннем упэўненасці, што гэтая задача ні цяжкая, як яна ні новая ў параўнанні з ранейшай нашай задачай, і як многа пруднасцей яна нам ні прычыняе. — Усе мы разам, не заўтра, а ў некалькі гадоў, усе мы разам вырашым гэту задачу ва што-б там не стала, так што з Расіі панаўскай будзе Расія сацыялістычная».

У гэтых словах выражаны глыбокія думы аб нашай рэвалюцыі і пастаўлена галоўная задача пролетарскай рэвалюцыі — ператварыць «Расію панаўскаю» ў «Расію сацыялістычную». У гэтых словах мы бачым асноўны завет **Леніна** для нашай партыі, якая кіруе ўсёй справай будаўніцтва.

Мы можам цяпер сказаць: **Расія панаўская стала Расіяй сацыялістычнай!** (Бурныя, доўгія апладысмэнты). Наша краіна ператварылася. У асноўным гэта вялікая задача, пастаўлена **Леніным**, намі ажыццэўлена **Клятва**, якая дана ўшоўшаму **Леніну** 11 год таму на-

1928 годзе становішча стала ўжо другім. Стала ўжо немагчымым гаварыць аб сялянстве, не падзяляючы сялянства на калгаснікаў і аднаасобнікаў. У 1928 годзе сяляне-калгаснікі разам з кааперавацкімі саматужнікамі і рамеснікамі складалі яшчэ незначную велічыню. Іх было 4,4 млн. чалавек, у той час як сялян-аднаасобнікаў (без кулакоў) было 111,1 млн. чалавек. Зусім іншае становішча мы маем к пачатку 1934 г.

Тады колькасць сялян-калгаснікаў дасягала ўжо 77,0 млн. чалавек, а сялян-аднаасобнікаў — 37,9 млн. чалавек. Пераважная большасць сялян ужо ўступіла ў калгасы. З таго часу колькасць аднаасобнікаў яшчэ значна скарацілася і к цяперашняму часу іх засталася прыкладна адна пятая ўсяго працоўнага сялянскага насельніцтва.

Цяпер паглядзіце, што адбылося з буржуазнымі класамі, уключаючы памешчыкаў, буйную і дробную гарадскую буржуазію, купцоў і кулакоў.

У 1913 годзе яны прадстаўлялі сабой вялікую сілу. Агульная колькасць дасягала 22,1 млн. чалавек і з іх кулацтва — 17,1 млн. чалавек. Але каліраваная супроць іх Окцябрская рэвалюцыя за першае сваё 10-годдзе парадчна размятала гэты сацыяльны пласт, многія з гэтага пласта сталі ўсасвацца ў другія сацыяльныя групы. Так, у 1928 годзе іх засталася толькі 6,8 млн. чалавек, з якіх 5,6 млн. чалавек адносілася да кулацтва. К пачатку 1934 г. буржуазныя элементы засталіся ў нас толькі націпалт якойска на паміжву. І ЦУНХУ налічыла іх тады 174 тыс., пераважна з астаткаў кулацтва.

Іншае насельніцтва, якое ўключыла ў сябе навучаючыся, армію, пенсіянераў і інш., у 1913 годзе складала 3,2 млн. чалавек, у 1928 годзе — 3,7 млн. чалавек; к пачатку 1934 г. — 5,7 млн. чалавек.

У выніку гэтых змен адносіны паміж асноўнымі сацыяльнымі групамі нашай краіны змяніліся наступным чынам:

II. Класавы склад насельніцтва ў 1913 г. (у межах СССР) і 1928—1934 г. г.

Класавы склад насельніцтва ў проц. да выніку	1913 г.	1928 г.	1934 г.
I. Пролетарыят (рабочыя, служачыя, ІТР і іншае пролетарскае насельніцтва). У тым ліку: а) індустрыяльны пролетарыят і служачыя (прамысловасць, транспарт, будаўніцтва, сацыяльна-культурныя ўстановы і дзяржаапарат)	16,7	17,3	28,1
б) сельскагаспадарчы пролетарыят	12,4	15,8	24,9
II. Калгаснікі і кааперавацкія саматужнікі і рамеснікі	4,3	1,5	3,2
III. Сяляне-аднаасобнікі (без кулакоў), некаапераваныя працоўныя саматужнікі і рамеснікі	не было	2,9	45,9
IV. Буржуазія (памешчыкі, буйная і дробная гарадская буржуазія, гандлярны і кулак)	65,1	72,9	22,5
У тым ліку: кулакі	15,9	4,5	0,1
V. Іншае насельніцтва (вучні, ар-	12,3	3,7	0,09

што ў тэтых 83 тысячках калгасаў выдача зярна на калгасны двор з 5,5 цэнтнера ў 1932 годзе ўзрасла да 10,9 цэнтнера ў 1934 годзе. Павелічэнне ўдзела. Расце і другая прадукцыя калгасаў і іх грашовыя даходы. Усё больш калгаснікаў пачынае жыць заможным і культурным жыццём. Спытайце аб гэтым хоць-бы калгаснікаў Кабардзіна-Балкарскай вобласці і, вядома, не толькі гэтай вобласці. У той час як сотні мільёнаў сялян у капіталістычных краінах і ў прыгнечаных імперыялізмам калоніях і паўкалоніях пакутуюць ад прыжоса, і нямаюць выскочкі працоўнікоў вымірае з голаду, — у нашых вёсках закончана з галечай і тэснаму працоўніку адкрыта дарога да добрага жыцця.

Паказальнікам караных паліпшэнняў бытавых умоў у нашай краіне з'яўляецца ўмацаванне здароўя працоўных.

Даволі сказаць, што медыцынскі агляд прызывае нас у армію рабочых паказаў на Маскве, Ленінградзе, Маскоўскай і Ленінградскай абласцях, Горкаўскаму краю і Украіне, што сярэдняя іх вага за апошнія пяць-сем год павялічылася на паўтара-два кілаграмы, а шырыня грудной клеткі стала больш ад паўтара да двух з паловай сантыметраў. Няхай нам прывядуць такія-ж даныя аб становішчы за граніцай. Але нам і належыць мець моцных байцоў за ўладу савецкаму (Апладысмэнты).

Партыя і ўрад прызналі неабходным у бліжэйшым годзе пайсці на значнае павелічэнне расходаў на большых і на павелічэнне зарплаты ўсяго медыцынскага персанала. Мы хочам, каб справа аховы здароўя рухалася ўперад пшарчэў, каб здароўе працоўных мянцела і каб у нас яшчэ больш нарадкалася савецкіх асілкаў (Працяжыны

це, пісьменніцаў і работнікаў мастацтва, і вам будзе зразумела палітычнае значэнне мінулагадняга з'езда савецкіх пісьменнікаў у Маскве, ярка адлюстраванага гэты пералом к лепшаму ў нашай інтэлігенцыі. Але мабыць ні з чым непараўнаны той поспех партыі і савецкай улады, які мы маем у стварэнні новай інтэлігенцыі і асабліва яе тэхнічных кадраў. Ёсам многія заводаў, як і калгасаў, ужо не першы год кіруюць гэтыя маладыя кадры, вырашаны на савецкім паветры, і якія старанна накаляюць практычны вопыт. На працягу гадоў партыя сканцэнтравала на гэтай задачы ўвагу рабочага класа. І хоць галоўныя рэзультаты яшчэ наперадзе, але новае пакаленне ўжо цяпер стала вялікай сілай на вытворчасці, у тэхніцы і ў навучэнні рабочага класа. **Ленін** ярка гаварыў аб тым, як капіталізм «душыць, губіць і выкідаў воп» здольнасці і таленты ў народзе. Затое нашы рабочыя і сяляне звержлі капіталізм. І тады адкрылася дарога да культуры для мас і, у першую чаргу, для нашай моладзі.

Пашы цяперашнія задачы **Сталін** сфармуляраваў нядаўна ў выключна яркіх словах:

«Паколькі мы ўжо навучыліся цаніць тэхніку, пара заявіць прама, што галоўнае цяпер — у людзях, якія аўладамі тэхнікай. Трэба берагчы кожнага здольнага і разуменчага работніка, берагчы і вырошчваць яго. Людзей трэба кланатліва і ўважліва вырошчваць, як садоўнік вырошчвае аблюбаванае плодовае дрэва».

З гэтых указанняў ясна, што зробленага намі для падрыхтоўкі новых кадраў на тэхніцы і чин. галінах будаўніцтва далёка недастаткова і мы яшчэ настійна павінны працаваць над гэтай задачай. Але ў нас ёсць цяпер галоўнае — рабоча-сялянская ўлада, якая гатова рэгу справу дужыць наперад ва ўсю.

чэтка зжыўшы яго апошняю стадыю.

Побач з ўздымам народнай гаспадаркі ідзе магутны ўздым бытавых умоў і культуры працоўных. Рабочыя і сялянска-калгасныя масы як ніколі згуртаваны вакол партыі. Хутка растуць кадры новых і новых будаўнікоў сацыялізма з працоўных, і асабліва з жанчын, з моладзі, выжыкаючы ў нас законную гордасць і вялікі надзеі.

Вось факты, на аснове якіх мы павінны зрабіць асноўныя вывады аб нашай палітыцы і аб нашых задачах сучаснага перыяду.

Каб не паўтараць таго, што відавочнасцю вынікае з г фактаў і з усё сказанага, сканцэнтраваль у нашых вывадах увагу на галоўным, г. зн. на людзях, аўладаўшых тэхнікай, а пакарыстаюся вядомымі словамі гаварыша **Сталіна** да металургаў:

«Кланатліва вырошчваць і кваліфікаваць людзей, правільна расставіць і арганізаваць іх на вытворчасці, арганізаваць зарплату так, каб яна ўмацоўвала рашучыя званні вытворчасці і рухала людзей на вышэйшую кваліфікацыю. — вось што нам патрэбна для таго, каб стварыць шматлікую армію вытворча-тэхнічных кадраў».

У гэтых кароткіх словах тав. **Сталін** зроблена некалькі асноўных вывадаў для ўсёй нашай работы.

Па-першае, «кланатліва вырошчваць і кваліфікаваць людзей» (**Сталін**). Не глядзячы на ўсё зробленае да гэтага часу, гэта актуальнейшая задача моманту.

У цэнтры ўсіх гаспадарчых задач другой півгады пастаўлена завяршэнне тэхнічнай рэканструкцыі ўсіх галін народнай гаспадаркі. Мы ўжо нямаюць наперадзе над тэхнічнай рэканструкцыяй прамысловасці, сельскай гаспадаркі і транспарта. Ужо нямаюць новай тэхнікі, новых вытворчасцей, новага абсталявання, складаных прадпрыемстваў мы ўнеслі ў народную гаспадарку. Але гэта толькі невялікая частка таго, што мы

ПРАЎТВАРЭННІ У СОЦЫЯЛЬНАЙ СТРУКТУРЫ КРАІНЫ І НАША ПАЛІТЫКА

арэнне «Расіі пэпаўскай» летарская рэвалюцыя. Адназначна сацыялістычную» знай-дзены адб'так у карэнях зме-нальнай структуры нашай краіны. У гэтым адб'тку ў тым са-цыялістычным зменам, якія ўнесла про-

масавы склад насельніцтва ў 1913 г. (межах СССР) і ў 1928—1934 г. г.

Колькасць у тысячach чалавек	1913 г.			1928 г.			1934 г. (на 1 студзеня)		
	1913 г.	1928 г.	1934 г.	1913 г.	1928 г.	1934 г.	1913 г.	1928 г.	1934 г.
Пролетарыят (рабочыя і служачыя, і іншыя пролетарскае насельніцтва)	23.300	26.343	47.118	17.300	24.124	41.751	6.000	2.219	5.367
Сельскагаспадарчы пролетарыят (рабочыя і памішальнікі)	не было	4.406	77.037	90.700	111.131	37.902	не было	4.406	77.037
Сельскагаспадарчыя рабочыя і служачыя (у мяшчын, буйнай і дробнай гаспадарцы, гандляры і іншыя)	17.100	5.618	149	22.100	6.801	154	17.100	5.618	149
Іншыя насельніцтва (вучні, армія, пенсіянэры і іншыя)	3.200	3.671	5.769	3.200	3.671	5.769	3.200	3.671	5.769
Усяго насельніцтва	139.300	152.352	168.000	139.300	152.352	168.000	139.300	152.352	168.000

ва нашай краіны ў 1913 годзе складала 23,3 млн. чалавек. Праз год Оксбрэскай рэвалюцыі насельніцтва ўзрасла ў 152,4 млн. чалавек, а к пачатку 1934 г. дасягнула 168 млн. чалавек. Гэта адзін з важнейшых фактараў ператварэння нашай краіны ў сацыялістычную. Гэта адзін з важнейшых фактараў ператварэння нашай краіны ў сацыялістычную. Гэта адзін з важнейшых фактараў ператварэння нашай краіны ў сацыялістычную.

Пролетарскае насельніцтва з 16 проц. у 1913 годзе павялічылася да 28,1 проц. к пачатку 1934 г. З сялянскай працоўнай масы выдзеліліся сяляне-калгаснікі, якія к пачатку 1934 г. складалі ўжо 45,9 проц. усяго насельніцтва краіны, а астатняе складало звыш палову на-шага насельніцтва. Сяляне-адаасобнікі к пачатку 1934 г. складалі толькі 22,5 проц., а цяпер гэты пласт яшчэ значна скараціўся. Буржуазная частка краіны, якая ў 1913 годзе складала 15,9 проц. насельніцтва, як вядома, ліквідавана, а некаторыя з гэтых па-ноў проста выкінуты за граніцу. Вядомая частка належыць да раней буржуазнаму пласту людзей паспелі зразумець адбыццё на-дзеі і знайсці сваё месца ў радзх працоўных, якія будуць новае жыццё.

Але гэта не значыць, што мала засталася вырэдкаў буржуазіі, па-следкаў усіх гэтых дзвараў, купцоў, фабрыкантаў і кулакоў, якія не лічаць цяперашняе сваё жыццё добрым. Аб гэтым нам трэба па-мятаць.

Такім чынам, калі нават узяць толькі дзве сацыяльныя групы — рабочыя і калгаснікі, — то яны ўжо к пачатку 1934 г. складалі 74 проц. усяго насельніцтва краіны. К пачатку 1935 г. рабочыя разам з калгаснікамі складуць звыш трох чвэртак усяго насельніцтва.

Усе гэтыя даныя маюць вялікае пэдагагічнае значэнне і заслу-гоўваюць сур'ёзнага вывучэння. Яны паказваюць, што пераважная маса насельніцтва нашай краіны непарывна звязала сваё жыццё з сацыялізмам, што мы на справе ідзем па шляху да бяспасвага сацыялістычнага грамадства. (Апладарысменты).

Нельга забываць і аб тым, якія змены адбываюцца ў саміх клас-сах, якія з'яўляюцца асноўнымі ў Савецкім Саюзе.

Наш рабочы — гэта ўжо не стары рабочы, гэта ўжо не па-баўлены сродкаў вытворчасці пролетарыят, працуючы на другі клас, на клас эксплуатацыйнага. Гэта клас, усведамляючы сваё зна-чэнне, што ён гаспадар прамысло-васці і ўсёй краіны. З другой ста-равы, у склад рабочых увайшла вядомая частка з непралетарскіх элементаў. Наш калгаснік — гэта ўжо не стары забіты селянін, які безнадзейна цягнуў лямку і ат-рымліваў бясконцыя пінкі ад на-чальства. Другімі становіцца і на-шы служачыя, інжынеры, інтэлі-генты. Гэтыя сацыяльныя пера-ме-

жэнні і сельскагаспадарчых рабочых з сем'ямі ў 1913 годзе, складала 23,3 млн. чалавек. У 1928 годзе перад пачаткам першай пяцігодкі яно дасягнула 26,3 млн. чалавек, а к пачатку 1934 г. дасягнула 47,1 млн. чалавек, г. зн. у параўнанні з 1913 годам пролетарскае насельніцтва павялі-чылася ўдвая (Апладарысменты).

З сялянствам, як вы ведаеце, адбыліся яшчэ больш сур'ёзныя змены. Сялянскае насельніцтва (без кулакоў) разам з саматужні-камі і рамеснікамі ў 1913 годзе дасягнула 90,7 млн. чалавек. У

ны адчувваюцца ўжо ва ўсім на-шым жыцці. Тут асабліва важна адзначыць і становішча значэнне для гаспа-дарчых спраў. У нас яшчэ нізкая прадукцыйнасць працы, але яна расце. Рост прадук-цыйнасці працы стаў галоўнай сі-лай, рухавой уладай у нашым гаспадарстве. У нас нярэдка дронна яшчэ абстаіць справа з працоў-най дысцыплінай, але мы і тут маем поспехі. За апошнія гады мы ў некалькі раз скарацілі пра-гулы рабочых і служачых прад-прыемстваў. І з такімі з'явамі, як прагулы, мы павінны цяпер поў-нацэнна пакараць. У нас яшчэ з 7 рабочых гады нярэдка на за-водах працуюць 5—6 гады, а ча-сам і менш. Але за гэта адказваем у далёка большай ступені, чым рабочыя і работніцы, мы — кі-раўнікі, не наладзілі арганіза-цыю вытворчасці як след.

Умацоўваюцца і нашы калгасы разам з шпаркім ростам свядома-сці калгасніка аб неабходнасці са-праўднай працоўнай дысцыпліны і сур'ёзных клопатаў аб прамаскіх калгасных інтарэсах. Сацыялі-стычнае спаборніцтва захаліла дзе-сяткі мільёнаў рабочых і калгас-нікаў і з'яўляецца найбольш яркім выяўленнем росту свядомасці пра-цоўных у нашай краіне.

Ва ўсім быту працоўных такса-ма адбыліся карэньныя змены і лепшаму.

У нас няма беспрацоўя ўжо пяць год. Нам можа быць лёгка ўжо забыць аб гэтым быц рабоча-га класа, але жыццё рабочых за межамі СССР кожны дзень напамі-нае нам аб тым, як далёка мы ўшлі ад прычэпальніцкіх капіта-лістычных парадкаў. Заработная плата рабочых мас у нас расце, і цяпер пасля адмены хлебных кар-так і ў сувязі з умацаваннем са-вецкага рубля яе рэальны змест будзе яшчэ хутчэй узнімацца.

Да харчавання рабочых дзяржа-ва праўдле выключыла клонаты і мы маем тут значныя дасягнен-ні, растуць усе віды сацыяльнага страхавання рабочых і служачых, уключаючы санаторыі і дамы ад-пачынку, якімі нідзе акрамя Со-вецкага Саюза рабочыя не карыс-таюцца.

Разам з умацаваннем калгасаў крута змяняецца ў лепшую ста-рану быт працоўных вёскі. Пра-ведзенае ў канцы мінулага года абследаванне 83 тысяч калгасаў РСФСР, Украіны, Беларусі пака-зала ў лічбах, як узнімаецца ўверх калгасная вёска. Даволі сказаць,

напрыклад, многа хібаў у жылё-вай справе і гэта справа патрабуе да сябе самай сур'ёзнай увагі. У нас адсталася камунальная гаспа-дарка і толькі мейсцэ гарадоў, на чале з Масквой, ўжо ўвайшлі за справу па-сапраўднаму. Нярэ-дка ў нас не хатае нават самых патрэбных тавараў і прадуктаў як у горадзе, так і на вёсцы. Аднак, нельга забываць, што ў нас многа магчымасцей для паліпшэння ўсёй гэтай справы. Але мы скарыстоў-ваем гэтыя магчымасці яшчэ не даволі ўмела. Нас не вучылі гэта-му раней. Але цяпер мы прахо-дзім вялікую вучобу будаўніцтва новага жыцця. Мы не жадаем пе-ралавацічэнняў і не гаворым, што СССР ужо багата краіна, але пра-цоўныя Савецкага Саюза ведаюць, што наша краіна багачэе.

Для таго, каб быць на вышнім тых задач, якія паставіла перад на-мі пролетарская рэвалюцыя, нам неабходны высокі ўзровень культур-нага будаўніцтва. Наша сіла за-ключаецца ў тым, што гэта стала свядомасцю шырокіх мас працоў-ных. Прагнасць культуры, цяга да навукі і мастацтва расце ў масах, прабуджаючы ў вялікай колькасці новыя сілы і таленты. Расце куль-тура народаў Савецкага Саюза, рас-це на савецкай аснове ў багатым асярэдні нацыянальных колераў. Што-б ні прапаведвалася ў бял-градных нацыяналістычных і звышнацыяналістычных тэорыях, у нас і апошні селянін бачыць, што шлях да росквіту нацыяналь-ных культур знойдзены ў Савецкім Саюзе. Сацыялістычныя Рэспублікі будуць новае жыццё паа-цягам інтэрнацыяналізма (Апладарыс-менты).

Мы не закрываем вачэй на тое, што нашы школы перапоўнены і мы павінны хутка пакоўчыць з двух- і тым больш з трохзменны-мі заняткамі. Мы не закрываем вачэй і на недахопы нашых вы-шэйшых навучальных устаноў, але мы ведаем, што там справа за апошні перыяд значна палепшы-лася і мы павінны працаваць яшчэ мацней у тым жа напрамку. Мы павінны ўзмацніць клопаты аб настаўніку і вучэньні, але такса-ма і аб вынаходцы без дыплому.

Вялікім поспехам савецкай ула-ды за мінулы перыяд трэба лічыць паварот да сацыялізму сярод ста-роў інтэлігенцыі. Не без хістан-няў, не без перабэжак туды і сю-ды, адбыўся гэты пералом. Але ва ўсім асноўную масу старых інжынераў, настаўніцтва, нарэш-

ня гукі музыкі, скажам «Тіхо і плавно качалась...» Не, слава аб-стаіць зусім не так. Бяспечнасць, самадэж у рабоце на-руку толькі нашаму класавому ворагу.

Сацыялізм перамог, але ўчо-ра яшчэ адкрыты фронт супраціў-лення буржуазных элементаў быў значны. Разбіты вораг не адва-жыцца зараз на адкрытую бараць-бу. Ён ізаляваны і мізэрны, але поўны шалёнай злосці і гатоў кар-рыстацца любой зброяй. Чым без-надзейней становіцца ворагаў са-вецкай улады, тым менш яны са-ромеюцца ў сродках барацьбы. Па-слабленне рэвалюцыйнай пільнасці ў такіх умовах небяспечна. Вораг жорсткі і зваротлівы, вораг гатоў прыняць любое аблічча, прыкінуць нават другам нашай партыі для таго, каб паслабіць нашу піль-насць і нанесці ўдар ў галаву, і ў сэрца.

Мы страцілі з сваіх радоў ад-наго з слаўных барацьбітоў — **Сергея Міронавіча Кірава**, забіта-га ворагам толькі за яго адданасць справе камунізма, справе савецкай улады. Белагвардзейскія вырэдкі з зноўлёўцаў, выхаваныя прэрэ-зным «Травальдэром» правакатарска-га двурывніцтва, з'явіліся аргані-затарамі гэтага злачынства. Ворагу адвольна, хто будзе выканаўцам яго волі — бхай гэта будзе і пры-крытыя камуністычным біле-там злачынцы, за сігной якога схавалася кучка беспрывітных кар'ерыстаў і любіцеляў высокіх пастоў. На ўсё гэта нашым адка-зам можа быць толькі ўзмоцненая рэвалюцыйная пільнасць у адносі-нах класавога ворага.

Сваім значыцтвам у Ленінградзе ворагі савецкай улады, ма-быць, хапелі ўнесці зямшаль-насць у нашы рады. Няўжо не паказваюць гэтыя разлікі ворагаў на ўвесь іх адрыв ад мас, на іх поўны адрыв ад жыцця ў краіне? Мільёныя масы рабочых і сялян на стэж у Ленінградзе адказалі па-свойму, адказалі з выключнай сі-лай, згуртаваннем сваіх радоў ва-кол савецкай улады, вакол тав. **Сталіна (Бурныя, працяжныя ап-ладарысменты, якія пераходзяць у апацыю. Усе устаюць)**. Вялікую палітычную дэмастрацыю на ка-рысць нашай справы і супраць не-ворагаў цяжка ўявіць.

І так, наша краіна, пабудоваў-шы сацыялістычны фундамент і непасрэдна ахапіўшы сацыялістыч-ным будаўніцтвам пераважную ма-су працоўных, ператварылася ў краіну пэпаўскай у краіну сацы-ялістычную, прайшоўшы праз рад-этапаў нэпа, зараз яшчэ не кан-

цём наперад сапраўды рэвалю-цыйнымі тэмпамі. Паступаючы так, мы толькі выконваем адзін з ас-ноўных г'старычных абавязкаў першай у свеце пролетарскай дзяр-жавы.

З другой стараны, вось ужо не-калькі год, як партыя паставіла задачы аўладання тэхнікай і зада-чу асваення новых машын і выт-ворчасцей у якасці рашаючай прак-тычнай задачы, бо мы хочам, каб усё памі пабудаванае працавала добра, не горш, а лепш, чым у ка-піталістаў. На нашых вачах раз-гарнулася вялікая работа па іх ажыццяўленню. Растуць і шыраю-цца кадры новых інжынераў, агра-номаў, тэхнікаў работнікаў на выт-ворчасці, культурнікаў і інш. Ра-стуць людзі з новым падыходам да работы і сярод іх нямаюць да канца адданыя сацыялізму будаўнікоў но-вага грамадства.

Разам з імі атрымліваюцца знач-на большыя рэзультаты і ад рабо-ты старых кадраў сацыялістаў. Без новых людзей, аўладаўшых тэхнікай, у нас зараз ўжо немаг-чыма ні адна сур'ёзная вытвор-часць, без іх не правіць і не мо-жа працаваць ні адзін завод. Ёсць і такія прадпрыемствы, а таксама новыя вытворчасці, як напрыклад, вытворчасць сінтэтычнага каўчуку, развіццё якой амаль цалкам у ру-ках новых тэхнічных кадраў.

І трэба, каб гэта справа, справа вырошчвання і кваліфікавання лю-дзей, у адпаведнасці з карэняй задачай па тэхнічнай рэканструк-цыі ўсіх галін народнай гаспадар-кі, цяпер рушылася наперад яшчэ больш шырокім фронтам. Трэба, каб тэхнічная кваліфікацыя гэтых кадраў павялялася на належную вышыню і не адставала ад квалі-фікацыі замежных спецыялістаў. Кваліфікацыі, г. зн. якасці навук-ва-тэхнічнай падрыхтоўкі мы абавязаны ўдзяліць цяпер столькі ўвагі, колькі патрэбна для таго, каб на справе дагнаць і перагнаць перадавыя ў тэхніка-эканамічных адносінах капіталістычнай краіны, дабіцца гэтага ў найкарцейшы тэрмін. Вырасціць гэтыя кадры, асабліва з партыйнай і беспартый-най моладзі, зрабіўшы іх адданы-мі сваёй справе і свядомымі бу-даўнікамі сацыялізма, — так выра-сціць новую армію спецыялістаў, у гэтым наша задача. На гэта не трэба шкадаваць сродкаў і сіл. Цяпер нішто так хутка не акупі-цца і нішто другое не дасць га-ркіх пладоў, як паспяховае выра-шэнне гэтай задачы.

ПРАЦЯГ НА 5-ай СТАРОНЦЫ

VII УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАЎ

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. В. М. МОЛАТАВА АБ РАБОЦЕ УРАДА VII З'ЕЗДУ СОВЕТАЎ СССР

ЗМАГАЦЦА ЗА ВЫСОКУЮ ЯКАСЦЬ ХЛЕБА

(ЗАМЕСТ АГЛЯДУ ПІСЕМ СЕЛЬКОРАЎ)

Рознастайны шырокі асартымент хлеба, булак і іншых кандыдорскіх вырабаў павінен запаўняць паліцы нашых хлебных магазінаў. Ніхто не хоча есці хлеб чарствы, мёрзлы, дрэннай якасці. Але жыць лічэ сярод нашых асобных кааператараў тэорыя «лопай што даюць». Няма нічога клопатаў аб патрабах спажываўца. Ва многіх крамах, асабліва рабінных, хлеб сыры, гарэлы, коркі адстаюць і т. д. У хлебе можна знайсці розныя сурогаты. Аб добрым захаванні хлеба ў многіх раёнах мала клапаціцца.

У крамах Тураўскага раёна хлеб замірае. Акрамя таго, хлеб сыры і яго няможна есці. Старшыня райсаюза Арлоў не лічыць патрэбным займацца пытаннямі якасці. Арганізацыя продажу хлеба ў Тураўскім раёне пастаўлена настолькі дрэнна, што часамі не хапае хлеба, у крамах вялікі чаргі.

З аналагічным становішчам мы сустракаемся ў Бягомльскім раёне. Хлеб сыры, вільготны. На марозе ён хутка замярае і не паддаецца нажы.

Хлеб, куплены ў Шчадрыцкім ці ў Пішчалаўскім сельле, Парыцкага раёна, нельга есці без таго, каб яго паўторна не пасявіць у печ. Выпечка хлеба ў гэтых сельле не налажана. Хлеб прывозіць з 30 кіламетраў і на дарозе ён замірае. Зусім зразумела, што выгляд мае гэты хлеб, калі трапляе да спажываўца.

Наверсе прабіваецца салома, верхні слой хлеба сіпавы, у сярэдзіне сыры. Тое, што прадаюць у крамах Старобінскага раёна, ніхт нельга назваць хлебам.

У Менску, Віцебску, Гомелі і іншых гарадах тэсера якасць хлебнай прадукцыі не пастаўлена ў цэнтры увагі. Дагэтуль, не глядзячы на неаднаразовыя патрабаванні пасольніцтва, не арганізавана выбачка ў дастатковай колькасці палатка калача. Раёна дзе ў мясце Менска можа знайсці

Па-другое, «правільная расстаноўка і арганізацыя іх (людзей) на вытворчасці» (Сталін). Тут сфармуляваны нашы арганізацыйныя задачы. Імяна гэтым задачам XVII з'езд партыі ўдзяў выключную ўвагу. Сіла арганізацыі зразумела большавікам.

Якое-б вы пытанне практычнага будаўніцтва ні ўзялі за апошні час — вы бачыце, што партыя сканцэнтравала ўвагу на арганізацыйных праблемах, на металае работ, на пабудове апарата, на падборы людзей, на кантролі з боку палітбюро. Гэта значыць правільна расставіць сілы. Вазьміце прыклад з Данбаса. Перад партыяй ўставаў вельмі важкая задача — дабіць правільнага правядзення задачы механізацыі і паліпавы гэтым здыбычы вяталі на валежнае вышыню. На працягу доўгага часу справа гэта рухалася наперад чарапашымі крокамі. У рашучую мінуту партыя сканцэнтравала агонь на канцэлярска-бюрокрацкім метале ў рабоце гаспадарчых арганізацый Данбаса, як на галоўнай перашкодзе, сямі-таму з «чыноў» на гэтым выпадку значна ўдзяла, выкрыта было нямала такіх горадаўшчыкоў, якіх, прывыкнуўшы працаваць па-старынку, прабавалі адольным шляхам абыйсці пытанне аб перабудове ў рабоце. Патрапіўшы зборніцка канцэлярыстаў і бюрократаў і правёўшы вялікую работу ў рабочых мятах на растлумачэнне значэння барацьбы з канцэлярска-бюрокрацкім металам у гаспадарчай рабоце, мы дабіліся буйнага поспеху. Данбас выбаўся на шырокія дарогі, дакаваўшы гэта поўным выкананнем плана па вугледобычы ў мінулым годзе.

Але калі партыя не спынілася перад жорсткай крытыкай недахопаў у гаспадарчым апарате, то ўсёй сваёй уставаўшай — бара аўдаць тэхнікам! Пара працаваць па сутнасці, а не па слыхому дзверю к апарату! — Партыя гаварыла: нашы кіруючыя кадры і, у першую чаргу, тэхнікі, зможу

правільная арганізацыя справы — галоўны абавязак камуніста, галоўная задача кіраўніцтва. Па-трэціе, «арганізаваць зарплату так, каб яна ўмацоўвала рашучыя звышні вытворчасці і рушыла людзей на вышэйшую кваліфікацыю» (Сталін).

Тут справа ідзе не толькі аб кадрах, але і аб усёй масе рабочых. Патрэбна значэнне зарплат — зараз выключна актуальная задача ўсёго нашага будаўніцтва тым больш, што ісправіўшы ў нас «излишества» ў размеркавальніцкай сістэме слабавыя перама параджаці злучыцца пагардзены адносіны да пытанняў арганізацыі зарплат. Арганізаваць зарплату значыць зрабіць яе асноўным вадаром удзельна вытворчасці, гэта значыць кааператыва павольчы з такімі парадкамі, калі гаспадарнік перадаючы гэту справу другародным асобам, а сам цікавіцца толькі паліковым планам расходвання «фонда зарплат». Арганізаваць зарплату, значыць ведаць сваіх рабочых, ведаць іх кваліфікацыю, ведаць, дзе рашаючыя фактары вытворчасці і каго трэба стымуляваць у першую чаргу. Такая арганізацыя зарплаты немагчыма без аўдавання асноўнай вытворчасці, без разумення значэння вытворчай тэхнікі. Арганізаваць зарплату, значыць выкіраваць намаганні ўсёго рабочага калектыва ў правільнае рэчыва, значыць палюць свае сілы.

За апошнія тры гады асповітыя лоды рабочых на заводах і будаўніцтве стабілізаваліся. Але пры ўсім росце вытворчага вопыту аграмаднай арміі новых рабочых, мы нічо мала зрабілі для таго, каб выкаваць моцныя заводскія кадры і забяспечыць рашучымі ўчасткі вадзачымі па сапраўднаму сваю справу, сваё абстадыванне і сваё абавязкі рабочым. Нельга забываць і аб тым, што старым заводскімі рабочымі тэсера прытопіцца вядома перавышчацца. бо новае тэхнікі іх мала ведае. Палітыка зарплат савецкай ула-

зарплата, — тады наша прамысловасць будзе расці нічо шарчай, тавараў будзе ўдоваць і выйграе ўвесь рабочы клас.

На VII з'ездзе таварыш Сталін растлумачыў, чаму ў даны перыяд асноўнай формай калгаснага будаўніцтва з'яўляецца сельскагаспадарчая арцель, а не камуна да якой мы нічо не дасялі. Бо ясна-ж, што толькі ў арцелі калгаснікі атрымаваюць заре правільнае спалучэнне асабістай зацікаўленасці з грамадскім калгасным інтарэсам, а толькі гэтым і можна рухаць калгасную справу наперад. Калгас (арцель), а не камуна вырашае зараз удзельна сельскай гаспадаркі і толькі гэты шлях вядзе да поспеху сацыялізма ў вёсцы, забяспечваючы такое спалучэнне інтарэсаў асобнага калгасніка і калгаса ў цэлым, якое рухае наперад калгасны лад і хутка паліпавы жыццё калгасніка. Толькі адмовіўшыся ад дробнабуржуазнай ураўнілаўкі камун і перайшоўшы на арцельна-калгасную гаспадарку, уся маса калгасаў ўвайшла ў рэчыва здаровага гаспадарчага ўдзельна, умацавання і паліпавы прадукцыйнасці працы. Барацьба з ураўнілаўскімі настроямі ў калгасях з'яўляецца і цяпер актуальнай задачай, як і ўсёякія іншыя барацьбы з перажыткамі капіталізма ў сядомасці калгаснікаў.

І цяпер, калі нап стаў ужо не новай, а старой эканамічнай палітыкай, а краіна наша стала сацыялістычнай па сваёй аснове і павольчы большасці сваёго ласельніцтва, пытанне аб правільным спалучэнні асабістага інтарэсу і грамадскай карысці ў вытворчасці з'яўляецца цэнтравым пытаннем у будаўніцтве сацыялізма. Забяспечыць агульным ўздым матэрыяльнага становішча працоўных і разам з тым работу на важнейшых звышні вытворчасці, высокую прадукцыйнасць працы і рост кваліфікацыі асобных саботнікаў, заахочваючы павольчы аплеты працы і на гэтым павольчы на-

Ці не бачым мы наадварот, што з боку капіталізма і яго астаткаў у нашай уласнай краіне робіцца ўсё новыя і новыя атакі на ўладу саветаў.

Праціўнікі савецкай улады з буржуазнага і менавіта-сацыялістычнага друку часта нічо гавораць: не, Савецкі Саюз не арцель сацыялізма, а штосці зусім другое. Для ўцехі сябе яны паўтараюць выдумкі аб «дыктатурым капіталізме», — выдумкі, у якіх яны не вераць самі. І хто-ж таму наверыць, што бывае капіталізм — без капіталістаў, капіталізм — без крмысаў, капіталізм — без беспрацоўных. Мабыць паны капіталісты скоро паговаць прэч з сваёй друку ўсё гэтых бабатуноў, як завада дурных пакляніцаў на сацыялізм. Са сваёй стараным мы хацелі-б толькі аднаго, — каб рабочыя, якой-бы злегласцю яны ад нас аддзелены ні былі, павольчы ведалі аб Савецкім Саюзе, аб ўсёх нашых трынастах і перамогах у будаўніцтве новага жыцця.

Цяпер мы гэтага хочам тым больш, што «Расія стала сацыялістычнай».

Наш дзяржаўны апарат, пры ўсёх сваіх недахопах, забяспечваючы нам магчымасць ажыццяўлення вялікага плана сацыялістычнага будаўніцтва, ворагі размаўляюць у выглядзе бюрократычнай надбудовы, несумяшчальнай з інтарэсамі развіцця паасобных людзей і талантаў. Але гэта «крытыка» бюрократаў толькі прыкрывае сапраўдныя мэты ворагаў: спадарваць апарат савецкай улады, які к'юе гіганцкай гаспадарчай краіны ў інтарэсах працоўных, які прышоў на змену ўсёх гэтых буйным і дробным гаспадарыкаў, якія раней сапраўды «размаўлялі» і жылі «з сваёй удальствам», але за шэпт слязі і рабочых, за шэпт эксплуатацый працоўных. Мы добра разукоем, што сапраўдныя барацьбы з бюрократычнай надбудовай ад бараць-

трымаць працоўных у страху і пакорнасці пад ботам капіталістаў, буржуазія тругліва хавае клькі сваёй дыктатуры дзяржаўна рознага роду прадстаўніцтва, абыта ад насельніцтва. І гэта зразумела. Выкрытая буржуазная дыктатура, нават у дэмакратычнай абалонцы, страціць у вачах працоўных усякі аўтарытэт як улада, для працоўных канчаткова чужая і парожная.

Толькі дыктатура пролетарыята, уасабляючая ў сабе саюз рабочых і слязі паўдзяўніцтвам рабочага класа, ёсць улада працоўных, ёсць дыктатура якой не толькі няма чаго баіцца працоўных, але якая, наадварот, бачыць сваю сілу ў прымыгненні працоўных мас да аўдзянага ўдзелу ва ўсёй справе кіраўніцтва. Толькі такая дыктатура, аздамаўшы буржуазную машыну разам з яе асновай — прыватнай уласнасцю, і паставіўшы ў цэнтры увагі развіццё грамадскай уласнасці ў інтарэсах працоўных, толькі такая дыктатура можа будаваць грамадства, грамадства без класаў, якое даць магчымасць узняць добрабыт і культуру народа на сапраўды высокі ўзровень. Мы гатовы прымаць, што ў нашым ладзе нічо многа дробных і буйных педаротаў, але аснова яго — грамадская ўласнасць і ўлада саветаў — вялікая і непераможная сіла. (Апладысменты).

Нашы саветы — уасабленне дыктатуры пролетарыята. Як органы ўлады працоўных, яны павольчы класіфіцыя, перш за ўсё, аб умацаванні грамадскай, дзяржаўнай і кааператывна-калгаснага грамадскасці і аб ахове інтарэсаў сацыялістычнай законнасці. Як органы ўлады, яны павольчы пільна глядзець і трымаць фін агентаў ворага і разам з тым праўдзяць чужасці і клопаты да жыцця людзей, да кожнага працоўнага.

З усяго гэтага асна, як мы павольчы класіфіцыя аб паліпавыні работы саветаў.

літгай, газетай і кіно шырокія масы, праводзілі дарогі і тэлефон у вёскі і, зноў-такі, усмяерна класіфіцыя аб стварэнні працоўнай кваліфікацыі і паліпавы савольчы калгаснай моладзі, у якой наша будучына.

Уздыўшы работу саветаў у горадзе і вёсцы на такую вышыню, каб яны былі дастойны сацыялістычнай дзяржавы, мы ўмацуем савольчы ўладу і забяспечым поўны поспех усёй нашай справы.

Савецкая канстытуцыя была прынята нічо ў 1918 годзе, напісаная Леніным. Савецкая канстытуцыя стала сямім працоўных у барацьбе за сацыялізм. Пад гэтым сцягам мы зрабілі аграмадны рух наперад. Савецкая канстытуцыя знайшла сваё далейшае развіццё пры стварэнні Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік у распрацаваным тав. Сталіным тэксце «Асноўнага закона» СССР. З таго часу поспехі сацыялізма ўнеслі аграмадныя змены ва ўсю грамадскую структуру нашай краіны, але гэтыя змены нічо не маглі звысці адбітку ў тэксце нашай канстытуцыі. Таму савецкая канстытуцыя павольчы быць павергнута такой пераапрацоўцы, каб у ёй былі замацаваны гэтыя звышні Окцябрскай рэвалюцыі, як стварэнне калгаснага ладу, дзяўдацыя капіталістычных элементаў, перамога сацыялістычнай уласнасці ў Савецкім Саюзе. У нашай канстытуцыі павольчы атрымаць адбітак гэтыя звышні развіцця савецкага дэмакратызма да канца, задачы развіцця як старых, так і новых форм удзелу працоўных у кіраўніцтве дзяржаўнай. Поўнасцю адлюстраваць поспехі новага сацыялістычнага грамадства ў нашай канстытуцыі і зрабіць яе асновай «далейшага ўсабавонага развіцця савецкага дэмакратызма і тым вызваць поспехі ўсёму сацыялістычнаму будаўніцтву» — такая наша задача.

Неабходна, каб VII з'езд саветаў сказаў на гэтым пытанню сваё важнае слова.

дзеньчы і могуць ацэнаць даручанай справы, калі яны возьмуцца за гэту справу ўсё тэ, калі яны не спыняцца перад першымі трынаццацімі ў гэтай новай рабоце. Крытыкуючы недахопы і бяспраўнасці бяжучага бюракратызму ў дзяржаўным апарате, партыя разам з тым удзівала ўважлівасць і багасце ў рады будаўніцтва сацыялізма, у нашы камуністычныя кадры. Гэта ўстаноўка партыі ў многім дапамагла прабуджэнню свежых сіл і высоўванню новых партыйных і беспартыйных кадраў, і разам з тым дапамагла перабудове работы старых кадраў.

Пасля сказанага ясны асновы праведзенай у апошні перыяд рэарганізацыі не толькі многіх мясцовых або цэнтральных органаў. Работы аднак, незалежна ад законачанага. Арганізацыйным пытаннем на вытворчасці, як і арганізацыйным пытаннем ва ўсім дзяржаўным апарате, мы і ў далейшым павінны ўдзяляць свабодную ўвагу. Пяпер, калі заваяваны ўсе асновы прадназначэння для ўсеахопага ўдзелу народнай гаспадаркі, а так сама быт і культуры працоўных.

ды накіравана на ўзвышэнне ўраўнявання жыцця ўсёй масы рабочых. Гэта, так-сказаць, яе аснова асноў, але толькі балбатуны-апаратушчыкі на гэтай палставе могуць палмяняць нашу палітыку палітыкай дробнабуржуазнай ураўнявання ў зарплатце, не лічачыся з прадукцыйнасцю працы, не лічачыся з кваліфікацыйнай работніцкай.

Большэвіцкая палітыка патрабуе рашучай барацьбы з «уравнявальствам», як з пасобіткамі класавога ворага, як з варожым сацыялізмам элементарным. Урэшце, галоўнай задачай сацыялізма з'яўляецца падняцце прадукцыйнасці працы на такую вышыню, якая недаступна нікому іншаму грамадскаму ладу. Без гэтага сацыялізм перамагчы не можа. Паска-пагардлівы адносіны та арганізацыі зарплаты з'яўляюцца на справе адрыжкі гэтых-жа дробнабуржуазных ураўнявальстваў перажыткаў. Свядомыя рабочыя да гэтага адносіны інакш. Мы павінны ведаць, каб кожны рабочы разумее, што за вышэйшую прадукцыйнасць працы, за работу на больш высокім участку, за лепшую кваліфікацыю павінна быць больш высокая

шу палітыку зачытаць, — такава наша задача. Правільнае вырашэнне гэтай задачы — лепшая гарантыя таго, што мы паспяхова пераможам на сваім шляху ўсё і ўсіх перашкоды.

Окцябрская рэвалюцыя выявіла нашу краіну з сістэмай сусветнага капіталізма і адкрыла новую старонку ў сусветнай гісторыі. Краіна якая ператварылася пад уладай царызма ў «турму народаў», стала ў Окцябрскіх дзён 1917 года дэмакратычнай сусветнай гісторыі.

«Новымі імямі» большэвікі — гэтымі іх хацела зрабіць буржуазія — «раўна» сталі сілай і цяпер ніхто не прыносіць такой дапамогі справе сусветнага прагрэса, як наша большэвіцкая партыя, як рабоча-сялянская ўлада (Апладысменты).

Так павярнулася справа за гэты гістарычны перыяд. Ці можна чакаць пасля таго, што к савецкай уладзе будуць адносіцца аднолькава як рабочыя, так і буржуа як працоўныя ў калоніях, так і імперыялісты?

бы за перамогу сацыялізма, і што разам з паспехамі развіцця буйнай вытворчасці як у горадах, так і на вёсцы, і з ростам культурнасці мас, нашы магчымасці перамагання бюракратызма ў агромнай ступені ўзрастаюць. Яшчэ бліжэй прыцягнучы працоўных да работы нашых органаў і пад кіраўніцтвам партыі яшчэ больш актыўным зрабіць іх удзел у барацьбе з бюракратычным скажэннем у нашым апарате, — у гэтым бачым мы адну з важнейшых сваіх задач, ведаючы, што гэта верны шлях да паскарэння поўнай перамогі сацыялізма.

У буржуазных краінах, дзе меншасць — эліта апарата — пануе над большасцю, над працоўнымі, органы дзяржаўнай улады імкнуцца ўстаць ад мас сапраўднае іх класовае назначэнне, як органы аховы капітала супроць інтарэсаў працоўных. Буржуазія прыходзіць хаваць сваю дыктатуру пад рознымі формамі парламентарызма і трымаць масы далей ад свайго апраўлення апарата. Нават у дзяржавах фашысцкага тыпу, адкрыта прадназначаных к таму, каб

Мам трэба, каб яшчэ больш разгарнулася работа секцый саветаў, дэпутацкіх груп на прадпрыемствах, шэфскіх груп і сапраўдных іх установаў, каб саветы яшчэ мацней звязаліся з масамі рабочых; нам трэба, каб гарадскія саветы, выконваючы свае абавязкі ў справе правядзення палітыкі індустрыялізацыі і тэхнічнай рэканструкцыі, узмацнілі свае клопаты ў адносінах бытавых і культурных патрэб рабочых і работніц, працавалі над паліпавышэннем гандлю і жыллёвай справы, узнімалі справу ў школах і больніцах, наляжалі жно і фізічнаму, наводзілі парадак у месцах і на фізікультурных пляцоўках і пачылі на ўзніманні працоўную кваліфікацыю і палітычнае выхаванне працоўнай моладзі, гэтай вялікай сілы сацыялізма.

Нам трэба, каб нашы сельскія саветы звязалі са сапраўднаму свая работу з удзелам калгаснай ўдэлі, дапамагалі праз калгасы і саўтасы ўдзелу сельскай гаспадаркі і культурнаму росту калгаснікаў, развіццю большага і школьнаму справу, забяспечвалі

Не цяжка зразумець асобае ставовішча рэспублікі рабочых і сялян, пакуль у свеце існуе адзіная савецкая дзяржава.

Але калі сістэма капіталізма раздзіраецца ўсё больш і больш моцнымі супярэчнасцямі і з боку ўсё больш відаць, што яна не так ужо моцна трымаецца на ўласных нагах, то сваім прыцедам мы можам сказаць, што Савецкі Саюз зараз як ніколі вялік па сваёй гаспадарчай магчымасці і на згуртаванасці працоўных мас вакол савецкай улады (Шумныя апладысменты).

Гэтым мы абавязаны, перш за ўсё, нашай партыі, якая з'яўляецца душой усяго сацыялістычнага будаўніцтва. З разгорнутым спягам марксізма-ленінізма ідзе наперад наша партыя, натхняючы барацьбітоў за камунізм; мільённыя масы відаць наш Сталін, і мы швэрдла ведаем — гэта шлях да нашай поўнай перамогі.

(Бурныя, праяўныя апладысменты, якія пачаюцца ў аўдыторыі. Усе ўстануць. Крыкі: «Няхай жыве вялікі Сталін!» «Ура!» «Няхай жыве т. Молатаў!»).

свежы, смачны чорны хлеб. У большасці выпадкаў спажывацца прымушаюць браць хлеб чорствы, не выпечаны і вельмі нізкай якасці.

Тав. Молатаў у сваім выступленні на лістападаўскім пленуме ЦК ВКП(б) сказаў: «Яшчэ больш востра, чым раней устае пытанне аб развіцці дзяржаўна-кааперацыйнага хлебагаспадарства. Астаткі гэтых адносінаў раёны павінны прыняць неадкладныя меры для развіцця хлебагаспадарства, што вельмі неабходна для паліпавышэння снабжэння рабочых».

Ці зрабілі кіраўнікі пералічаных намі раёнаў вывады з рашэнняў лістападаўскага пленума, ці паліпавышчаліся яны аб лепшым снабжэнні рабочых? Безумоўна, не. Да вырашэння гэтай справы яны падшылі фармальна. Быў-бы хлеб, а якой ён якасці, як ён здаваліся патрэбы спажывацца, іх не цявіць.

НАЦДЭМАУСКІЯ АДКРАВЕННІ ДРЭЙЗІНА

Х. ДУНЕЦ

«Перспективы, якія адкрываюцца перад музычнымі работнікамі Савецкай Беларусі — неаслабкі, такім мілагучным акардам і асабліва артыкула Ю. Дрэйзіна ў журнале «Советская музыка» (№ 7, 1934 г.) пад загалоўкам «Музыкальная жизнь Белоруссии» — знак, няхай нас не ўводзіць у пансалоджасць гэтай канцоўкі — ня раз білі за нацдэмаўскія музычныя. Гэтыя ўрокі перайшлі дарма — пер упрыгожанымі імямі, мядовыя словы не ўсё, усёнаў шмалгаварлівасць на аўтара. Давайце паглядзім на сутнасць яго мастацтва.

рысна. Карысна ведаць гісторыю. Бада-ж заключаецца ў тым, што ўрок гісторыі музыкі Ю. Дрэйзіна дае не з пазіцыі марксісцкай, а з пазіцыі, якія лўна скажэнняў гісторыю, знімаюць класавую барацьбу, уваскрашаюць нацдэмаўскую «тэорыю» беспаспяхавасці развіцця мастацтва і ў прыватнасці музыкі. Вось у чым лейт-матыў Ю. Дрэйзіна.

Канцэпцыя нацдэмакратызма ў музыцы Ю. Дрэйзіна «на даным этапе» «агаворана» радамі «прысяг» і «пачынаў» у бок партыі і савецкай улады. Окцябрская рэвалюцыя? Так, яна і толькі яна паклала пачатак «сацыялістычнаму развіццю музыкальнай культуры (якой? — Х. Д.) у Беларусі». Камуністычная партыя? Так, і яна прызнаецца Ю. Дрэйзінам. Ён прызнае, што «аграмадная работа, праведзеная ЦК ВКП(б) па вытворчым тым толькі? — Х. Д.) нацыяналізм і яго вольбітаў спрыяла («спрыяла» — як далікатна і асцярожна — Х. Д.) рашучаму пераададленню нацыяналістычных паліпавышчальных дэмакратычных паліпавышчальных пачынаў. Калі сюды дадаць прыведзеныя вышэй канцоўку артыкула, то пачынаючы чытаць астаецца запытаць: У чым-жа справа? Аднак т такі, што гэтыя закіданні

імам партыі і Окцябрскай рэвалюцыі прынятыя слухаюць шырмай для сакрачэнных мыслей аўтара артыкула.

Апошняя тэндэнцыя Дрэйзіна заключаецца ў тым, каб распрапагандаваць перад усесаюзным чытачом «Советской музыки» (орган салоза савецкіх кампазітараў, выходзіць у Маскве) усё нацдэмаў, працаваўшых камі-небудзь «на ніве» «беларускай музыкі» (у тым ліку — як мы ўбачым далей — самога Дрэйзіна) і змазаць зусім барацьбу за перабудову музыкальнага ўчастка, за інтэрнацыяналізм і палітычную актыўнасць рабочых і палітычную актыўнасць савецкай музыкі. Чытайце артыкул і асіразу-ж пасля слоў «Окцябрская рэвалюцыя» вы ўбачыце ў якасці «збіральніцкай і паслядоўнай беларускай песні» ў ліку другіх такога зубра контррэвалюцыі, як Рак-Міхайлоўскі. Доўга не разважаючы, Дрэйзін — «аб'ектыўны гісторык», майстар змаўчваюць нацдэмакратызм, ідзе далей і падмае на шчыт Прохарава — таго самага чорнасоценца, якога выкрыла нядаўна «Правда» і друк БССР. Ні аднаго слова няма аб сапраўднай дзейнасці гэтых людзей. Толькі пасля доўгіх разоў, пасля скаргаў на тое, што

«дзяржаўнае выдавецтва Беларусі не мае сваёй нотадрукарні», з-за чаго матэрыялы Прохарава і Козыра не друкуюцца. Дрэйзін ітосці мармытка пад нос па паводу «нацыяналізм — дэмакратычнага ўплыў», працягваючы дзіўную заблыўнасць: то ён успамінае людзей, даўно выгнанных з савецкай музыкі БССР, то ён страчвае памяць на прозвішчы людзей. Чаму такі шравал у памяць? Вельмі проста, таму што гэта дапамагае абійсці ўсякія «падводныя каменні» і таму, што сарод «забытых» не на апошнім месцы знаходзіцца імя самога аўтара артыкула — Ю. Дрэйзіна.

«Забылінасць» нашага гісторыка, трэба прызнаць, не абсалютная нават тады, калі гутарка ідзе аб яго ўласнай скромнай фігуры. Памяць яго дасканала аднаўляе карціну мінулага і цяперашняга тады, калі гэта выгадна з пункту гледжання самарэкламы. Калі гутарка заходзіць аб «перакладзе музыкальнага твораў сусветнай музычнай літаратуры на беларускую мову», тады ў дужках ставіцца: «Дрэйзін» і ў зносіцы пералічаюцца (вось памяць!) ўсе 18 перакладзеных опер. Не забывае аўтар адрэкаментаваць сябе «музычным крытыкам і публіцыстам»; не забывае ён успомніць аб сваёй апошнім рэтушцы «Тарас на Парнасе», скромна змаўчваючы пры гэтым, што гэта «опера» знята з рэпертуара... Усё гэта — добра памятае наш «гісторык». І настолькі памятае ён аб некаторых людзях, што ніяк не змог адмовіцца ад таго, каб назваць «музычнымі дзеячамі Беларусі» выгнанных з БССР за шкодную нацыяналістычную дзейнасць Сяляха, Жыдовіча і іншых.

Адпыбае памяць у нашага «гісторыка» і «крытыка» музыкі там, дзе гутарка ідзе аб жорсткіх класавых баях, узначаленых нашай партыяй, за музыку сацыялізма. Дрэйзін, напрыклад, гаворыць аб кансерваторыі, але ці не прыпомніць ён, як яго прыцелі і ён сам абараняў нацдэмаўскія «тэорыі», за што яны і былі выкінуты адтуль? Не помніцца яму, калі ён гаворыць аб оперы, што нацдэмаўскія іх пачыналі прыпершкіраць — гэтаму вельмінаму музыка-тэатральнаму арганізму. Не прыходзіцца, з другога боку, здыўляцца таму, што аб сутнасці сваіх оперных перакладаў, насычаных нацдэмаўскім архаізмам, Дрэйзін нават ні аднаго слова не гаворыць. Ці варта?..

Вось як Дрэйзін піша «гістарычны» агляд нашага музыкальнага жыцця. Дадайце сюды такія выразы, як «у Заходняй Беларусі, унаходзічай у склад Польшчы» (?), які ўжыванне вегетарыянскага тэміна «беларускія музычныя дзеячы», дадайце яго пачлён, што бач, у Беларусі ёсць «ўсяго тры славы камуністаў, працуючых у галіне музыкі» (фактычна — 10 дзяржаўных і пэлы ад трамаў і т. д.) — усё гэта дадайце да вышэйсказанага і перад намі ўстане постаць фальсіфікатара нашай гісторыі і

тае ён аб некаторых людзях, што аднак не змог адмовіцца ад таго, каб назваць «музычнымі дзеячамі Беларусі» выгнанных з БССР за шкодную нацыяналістычную дзейнасць Сяляха, Жыдовіча і іншых.

Адпывае памяць у нашага «гісторыка» і «крытыка» музыкі там, дзе гутарка ідзе аб жорсткіх класавых баях, узначаленых нашай партыяй, за музыку сацыялізма. Дрэйзін, напрыклад, гаворыць аб кансерваторыі, але ці не прыпомніць ён, як яго прыцелі і ён сам абараняў нацдэмаўскія «тэорыі», за што яны і былі выкінуты адтуль? Не помніцца яму, калі ён гаворыць аб оперы, што нацдэмаўскія іх пачыналі прыпершкіраць — гэтаму вельмінаму музыка-тэатральнаму арганізму. Не прыходзіцца, з другога боку, здыўляцца таму, што аб сутнасці сваіх оперных перакладаў, насычаных нацдэмаўскім архаізмам, Дрэйзін нават ні аднаго слова не гаворыць. Ці варта?..

Вось як Дрэйзін піша «гістарычны» агляд нашага музыкальнага жыцця. Дадайце сюды такія выразы, як «у Заходняй Беларусі, унаходзічай у склад Польшчы» (?), які ўжыванне вегетарыянскага тэміна «беларускія музычныя дзеячы», дадайце яго пачлён, што бач, у Беларусі ёсць «ўсяго тры славы камуністаў, працуючых у галіне музыкі» (фактычна — 10 дзяржаўных і пэлы ад трамаў і т. д.) — усё гэта дадайце да вышэйсказанага і перад намі ўстане постаць фальсіфікатара нашай гісторыі і

Таварыш Сталін гаварыў у сваім дакладзе на XVII з'ездзе партыі: «Трэба заўважыць, што перажыты

капіталізма ў свядомасці людзей значна больш жывучы, бо маюць магчымасць добра маскавацца ў нацыянальным касцюме» (І. Сталін, «Марксізм і нацыянальна-калоніяльныя праблемы». Партыдаат, Масква, 1934. Стар. 144). Адсюль наша задача — бяспраўная барацьба са спробамі актывізавацца беларускіх нацдэмаў, яўрэйскіх і польскіх шавіністаў, вялікадзяржаўнікаў. Барацьба з астаткамі нацдэмаўшчыны асаблівае значэнне мае для нашай рэспублікі, бо «нацыяналізм адзігрывае для гэтых арганізацый (камуністычны арганізацый на астравах і ў рэспубліках. — Х. Д.) тую-ж ролю, якую меншавізм адзігрываў у мінулым для партыі большэвікоў» (Сталін, там-жа, стар. 134).

Нацдэмы і шавіністы прабуюць тармазіць наш рух наперад у галіне мастацтва, бо яны ведаюць, што мастацтва, у тым ліку музыка, ёсць вострая зброя класовай барацьбы. Апошнія факты на ўчастку музыкі — акты савецкае выступленне Прохарава, «дзейнасць» апалагета Троцкага — Бергелсона, артыкул Дрэйзіна і т. д. — патрабуюць узмацнення класовай пільнасці і рашучай барацьбы з астаткамі буржуазнага нацыяналізма, з усімімі прымірэнствамі і лібералізмам да яго, не выпускаючы адначасова з гэтым з-пад увагі элементнае вялікадзяржаўніцтва і «левай» фразы, скрываючых неадкладнае змаганне за лепшую нацыянальную палітыку.

Дзеньнік 7-га ўсесаюзнага з'езда советаў

СПРЭЧКІ ПА СПРАВАЗДАЧНАМУ ДАКЛАДУ тав. В. М. МОЛАТАВА
АБ РАБОЦЕ ўРАДА СССР

Ранішняе пасяджэнне 29 студзеня

У 11 гадзін 5 мін. тав. Г. І. Петроўскі абвясціў аб адкрыцці пасяджэння з'езда адкрытым. За сталом прэзідыума т. Калінін, Молатаў, Чарвякоў, Енукідзе, Н. К. Крупская, Швернін, Будзёны і іншыя.

Адкрываюцца спрэчкі па дакладу тав. Молатава. Выступаюць вядомыя савецкія работнікі, лепшыя ударнікі, знатныя людзі краіны. У іх прамовах горацца тымі выключнымі перамогамі на ўсіх франтах сацыялістычнай будовы, якімі адзначан шлях Краіны Советаў паміж 6 і 7 з'ездамі і аб якіх так ярка расказаў у сваім бліскучым дакладзе тав. В. М. Молатаў.

Усе без выключэння адзначаюць, што гэты пераможны дасягнуты дзякуючы кіраўніцтву ленинскага ЦК партыі і геніяльнага правадчыра тав. Сталіна. Вось чаму кожнае ўпамінанне імя любімага правадчыра з'езд сустракае бурнымі апладысмантамі.

У прамовах адзначаецца правільнасць знешняй і ўнутранай палітыкі саюзнага ўрада. Усе аратары гавораць аб поўным давер'і і актыўным падтрыманні, якія аказваюць многамільённыя масы працоўных Савецкай краіны свайму ўраду.

З гонарам гаворыць тав. Ю. Кагановіч, старшыня крайвыканкома Горкаўскага края, аб тым, што ордэнаносны край, які носіць імя вядмага пролетарскага пісьменніка, займае адно з гаваровых месцаў у Саюзе. 63 проц. усёй вытворчасці аўтамабільаў, 13 проц. вытворчасці варштатаў, 11 проц. вытворчасці паравозаў, 55 проц. вытворчасці перы — такая ўдзельная вага торкаўскай індустрыі ва ўсёй саюзнай вытворчасці.

Не меншыя поспехі дасягнуты і ў сельскай гаспадарцы. Горкаўскі край са спажываючага стаў вытворчым. Але мы не забываем слоў тав. Сталіна аб шкоднасці зазнайства, судаканення на дасягнутых паспехах, — указвае тав. Кагановіч. Мы не закрываем вачэй на труднасці і на многія недахопы ў нашай рабоце. Перад намі стаць задача — рушыць наперад жыллёва-коммунальнае будаўніцтва, якое адтае ад тэмнаў развіцця прамысловасці ў краі, і механізацыю сельскай гаспадаркі: у краі ёсць 66 раёнаў, якія зусім не маюць машынатрактарных станцый.

Маскоўская вобласць ніколі не лічылася сельскагаспадарчай, а тым больш вытворчай, — гаворыць старшыня Мосабвыканкома тав. Філатаў.

За апошнія 4 гады, дзякуючы правільнаму ленинска-сталінскаму кіраўніцтву сакратара МК партыі тав. Л. М. Кагановіча мы атрымалі рад перамог на ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва.

адну з вядучых галін па машынабудаўніцтву і хіміі.

Тав. Філатаў гаворыць далей аб поспехах Маскоўскай вобласці ў гарадскім і жыллёвым будаўніцтве. Закончана ў асноўным будаўніцтва метро першай чаргі і з дапамогай таварыша Сталіна, па ініцыятыве якога пачата будаўніцтва метро, будзе абяспечана скажэнне ў тэрмін будаўніцтва другой чаргі метро.

Тав. Філатаў расказвае з'ездзе аб другой буйнейшай пабудове — канале Волга-Масква, які звяжа паўночныя моры з паўднёвымі. Аб праблеме абвяднення Заволжа гаворыць на з'ездзе старшыня крайвыканкома Саратаўскага края тав. Т. С. Хаесін.

Вырашэнне гэтай праблемы даць магчымасць адстаючаму заходнаму краю з вельмі нізкай ураджайнасцю (ніжэй чым сярэдні) вяснуцца ў рады перадавых краёў і абласцей Савецкага Саюза.

На трыбуне НІКІТА ІЗОТАЎ. Пелла сустракае з'езд лепшага ударніка Данбаса, чыё імя так добра вядома ўсёй Савецкай краіне.

Нікіта Ізотаў напамінае аб старым капіталістычным Данбасе, дзе было так цяжка працаваць, так цяжка жыць. Не пазнаць зараз ранейшага Данбаса. Шахты ўзброены ўрубамі, адбойнымі малаткамі, электравозамі і іншымі складанейшымі машынамі. Намнога павысілася прадукцыйнасць працы, рэзка ўзрасла злабыча вугалю.

А як змяніліся культурна-бытавыя ўмовы горада! Калі тав. Молатаў некалькі год таму назад прычэпаў у Горлаўку, гэта быў пыльны і гразкі горад. З таго часу Горлаўка стала новай: чыстая, кветкі, дрэвы. Пабудаваны культурныя дамы, пракладзены водаправод і каналізацыя. У бліжэйшым будучым будзе адкрыт Дом тэхнікі.

Тав. Тагіраў (Башкірыя) расказвае аб тым, як прыгнетчаяная, жабрацкая і няпраматная Башкірыя ператваралася ў квітнеючую рэспубліку.

За 4 гады ў яе прамысловасць укладзена 240 млн. руб. Калектывізавана 80 проц. сялянскіх гаспадарак.

Небывалы пераварот адбыўся ў культуры. Да рэвалюцыі толькі 3 проц. насельніцтва было граматычным. А зараз у Башкірыі ўведзена ўсеагульнае навучанне.

Выступае тав. ЛЕБЕДЗЬ, які сцягвае велізарныя зрухі ў культурна-бытавых умовах працоўных. Намнога выраслі фонды заробковай платы і бюджэт сацыяльнага страхавання. У 1935 годзе ён дасягае 6 млрд. руб.

АБ СКЛІКАННІ ДРУГОГА ўСЕСАЮЗНАГА З'ЕЗДА КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ

З прычыны наступіўшых адкалгасаў пматалікіх паправак і змяненняў у «Статут сельгасарцелі», сельгасадзел ЦК ВКП(б) і Наркамзем Саюза склікаюць на 10 лютага 1935 года ў Маскве ўсесаюзны з'езд калгаснікаў-ударнікаў перадавых калгасаў для абмеркавання статута сельгасарцелі.

Склад з'езда калгаснікаў-ударнікаў, апроча калгаснікаў-ударнікаў дэлегатаў VII ўсесаюзнага з'езда советаў, вызначаецца ў 1.100 чалавек, непасрэдна выбраных на агульных сходах калгасаў. Дэлегаты ад калгасаў размяркоўваюцца па абласцях краях і рэспубліках наступным чынам:

Украіна	180
У тым ліку:	
Днепропетраўская вобласць	30
Одэская вобласць	30

Харкаўская вобласць	25
Данецкая вобласць	25
Кіеўская вобласць	25
Вінніцкая вобласць	25
Чэрнігаўская вобласць	15
Малдавія	5
Азова-Чорнаморскі край	50
Паўночны Каўказ	40
Варонежская вобласць	40
Курская вобласць	40
Куйбыцкі край	40
Орэнбургская вобласць	30
Саратаўскі край	40
Стаўградскі край	35
Чэлябінская вобласць	35
Свердлаўская вобласць	30
Омская вобласць	30
Заходне-Сібірскі край	45
Горкаўскі край	30
Кіраўскі край	30
Маскоўская вобласць	50
БССР	35

Татарыя	25
Заходняя вобласць	35
Ленінградская вобласць	35
Іванаўская вобласць	30
Башкірыя	20
Крым	10
Паўночны край	15
Казакстан	40
ЗСФСР	40
Узбекістан	30
Туркменістан	15
Таджыкістан	10
Кіргізія	10
Кара-Калпалія	5
Усяго	1100

Выбары на з'езд праводзіцца на агульных сходах калгасаў з ліку калгаснікаў-ударнікаў, пераважна працоўных непасрэдна ў вытворчых брыгадах.

Працоўныя БССР з вялікім энтузіязмам і новымі перамогамі сустрэлі VII Усесаюзны з'езд советаў

Мітынг на вагона-ремонтным заводзе імя Мяснікова (Менск). Працаваць чатыры з'езды Советаў СССР.

ЗА РУБЯЖОМ ФАШЫСЦКАЯ ГЕРМАНИЯ ПЕРАД НОВЫМІ АВАНТУРАМІ

ПАРЫЖ, 29 студзеня. (БЕЛТА). Згодна вестям «Эвр», Англія вельмі занепакоена ваеннай экзальтацыяй, якая ахоплена кіруючыя колы Германіі, і аласаепа, што гэты настрой можа штурхнуць Германію на горшыя авантуры. У Лондане — піша газета — думаюць, што Германія не далучыцца да ўсходняга пакта і свядома пойдзе на станавішча ізаляцыі з боку ўсіх краін за выключэннем Польшчы і Японіі.

Асабліва непакоя — прадаўжае «Эвр» — выклікае ў Лондане абвясціўшыся агрэсія Германіі супроць Мемеля, якая паліваецца фактам спягвення некалькіх дзевяці рэйхсера ва ўсходнюю Прусію, а таксама ліхаманкавым ростам узброення Германіі ў гэтым раёне. Калі ўзброенні Германіі — піша газета — узраслі ўвогуле ў два разы, то ва ўсходняй Прусіі яны ўзраслі ў тры разы, пры тым асабліва ўзмоцнена цяжкая артылерыя.

ФРАНЦУЗСКІЯ ГАЗЕТЫ АБ ЗНЕСНЯЙ ПАЛІТЫЦЫ ПОЛЬШЧЫ

ПАРЫЖ, 28 студзеня. (БЕЛТА). Для многіх газет факт зароды Польшчы франка - польскаму саюзу і яе пераходу на бок Германіі не выклікае больш сумненняў. «Паміж Францыяй і Германіяй Польшча ўжо зрабіла свой выбар — піша «Рэспублік». Французскай грамадскай думцы нельга закрываць больш вачэй на гэты вельмі відавочны факт. На думку газеты, пасадка Германія ў Польшчу мае на мэта падрыхтоўку сумеснай агрэсіўнай палітыкі абодвух краін супроць Савецкага Саюза, Літвы і Чэхаславакіі.

Гэты-ж пункт гледжання развівае «Фігаро». Польшча і Германія, згодна слоў газеты, «рыхтуюць скрытую пагрозу супроць сваіх суседзей, якіх яны не любяць: супроць Савецкага Саюза, Літвы і Чэхаславакіі. Рапа цэла на гэтыя суседзі з свайго боку прымуць меры перасцярогі і сарганізуюцца паміж сабой». Газета папярэджвае Польшчу, што ў гэтай ігры яна рызыкуе за надта многім.

ПАВЕДАМЛЕННЕ „СТАР“ АБ ПОЛЬСКА-ЯПОНСКИМ ПАГАДНЕННІ

ЛОНДАН, 28 студзеня. (БЕЛТА). Як паведамляе «Стар», (англійская газета) паміж Польшчай і Японіяй увосень 1934 г. было заключана пагадненне, ўмовы якога да гэтага часу трымаўся ў тайне. Пагадненне прадугледжвае, што «ў выпадку знаходжання якога-

небудзь з бакоў у стане канфлікту з СССР, другі бок абавязваецца захоўваць асабліва строгую нейтралітат». Паводле слоў газеты, пагадненне гэта, «як вядома, будзе мець важнае значэнне ў пытанні аб пастаўцы ваенных матэрыялаў».

АРЫШТЫ ў ВЕНГРЫ

ВЕНА, 29 студзеня (БЕЛТА). Як паведамляюць з Будапешта, у сувязі з пацярэннем адозваў з пра-

тэстам супроць суда над Раконы паліцыя арыштавала ў Будапешце многа арыштаў сярод рабочых і перадавой інтэлігенцыі.

ГУСТАЎ ІНАР

29 студзеня ў 15 г. 40 мін. у крэмлёўскай больніцы памёр пасты доўгай хваробы на 88-м годзе жыцця старейшы ўдзельнік Парыжскай камуны Густаў Інар.

Годзе быў адным з ініцыятараў арганізацыі першага святкавання 1-га мая.

У 1925 годзе Густаў Інар прыехаў у СССР. Тут, не гледзячы на свой стады ўзрост, ён не спыняў ірмаловай работы, выступаў на сцэне.

У Маскоўскай вобласці зараз ка-
лектыўізавана каля 90 проц. сялян-
скіх гаспадарак. Толькі ў часе вы-
бараў у саветы ў калгасы ўступіла
звыш 20 тысяч гаспадарак.

Пасеўная плошча за гэтыя чаты-
ры гады пашырана на адзін мільён
га, галоўным чынам за лік пшані-
цы і ільну. Пшаніца дае зараз
большы ўраджай чым жыта.

Але гэта яшчэ не задавальняе нас.
Трэба падняць якасць апрацоўкі
палёў і развіваць усе галіны
жывёлагадоўлі.

Маскоўская вобласць, гаворыць
далей тав. Флатаў. — у якой ра-
ней пераважала лёгкая індустрыя,
зараз сапраўды ператварылася ў

Правадзіла аграмаднае жыллёва-
коммунальнае будаўніцтва.

У кампусы прамавы тав. Лебедзь
азначае ўвагу на выключна важ-
насць паліпашэння работы мясцо-
вай прамысловасці

Раздаюцца прамова на украінскай
мове. Тав. БЕНБЕРА перадае з'езд
прывітанне ад калгаснікаў Чарні-
гаўшчыны. Ён расказвае аб дасяг-
неннях свайго калгаса. Вырасла
плошча пасеваў, памнога павысіла-
ся ўраджайнасць.

На ранішнім пасяджэнні высту-
палі тав. т.т. Путачоў (Масква),
Агеёў (Івяцкая вобласць), Гало-
він (Свярдлоўская вобласць), Бе-
лаўскі (Гарлоўка).

Вячэрняе пасяджэнне 29 студзеня

На вячэрнім пасяджэнні з'езда
старшынюе тав. Петроўскі. Пра-
даўжаюцца спрэчкі па дакладу
тав. Молатава.

— Прайшоўшы чатыры гады, —
гаворыць старшыня Ленсовета тав.
КАДАЦКІ, — зоймуць выдатнае
месца ў гісторыі сацыялістычнага
будаўніцтва. Учарашнюю справа-
дачу тав. Молатава чула ўся краі-
на.

І я, — заяўляе падшумныя апа-
дысменты з'езда тав. Кадацкі, —
са задавальненнем магу сказаць,
што пролетары і ўсе працоўныя
горада Леніна і Ленінградскай
вобласці цалкам і поўнасьцю ўхваля-
юць палітыку і практычную рабо-
ту нашага ўрада. Гэту ж думку
падзяляюць працоўныя і ўсяго Со-
ветаў Саюза.

дустрыяльнай і калгаснай, гора за-
хватчыкам, якія пасягнулі б на со-
ветскую граніцу (Бурныя апладыс-
менты).

Прамову тав. Любчанка з'езд ад-
надушна ўхваляе бурнымі, прадзя-
нымі воплескамі.

Палкае прывітанне ад шахцёраў
Данбаса перадае з'езд тав. РАДЗІОНАВА
(шахта імя Кагановіча).

— Мы з'ехаліся сюды з усіх ба-
коў Саюза, — гаворыць яна, — і пры-
везлі з сабой вялікую радасць. Мы
ўжо забылі старую, драхлю Юз'ю-
ку. Цяпер у нас расце новы горад
— горад Сталіно.

Тав. Радзіонава гаворыць аб ўжос-
ных патрабаваннях рабочых і прад-
цягвае патрабаванне да лёгкай прамы-
словасці — павысіць якасць прадме-
таў шырокага спажывання.

Цёпла сустракае з'езд выступлен-
не акад. БАЙКОВА.

— Выключныя поспехі, небыва-
льны ў сусветнай гісторыі, дасягну-
ты ва ўсіх галінах жыцця нашага
Саюза, ад якіх нам дакладваў тав.
Молатаў, не выпадковы.

З асаблівым задаваленнем мы
павінны адзначыць работу ўрада, у
якой неасрэдна прымаў удзел
тав. Сталін, па асабістай рабо-
це-сялянскай Чырвонай арміі ўсі-
мі сучаснымі прыладамі абароны,
умацаванню магутнасці Чырвонага
флота, заходніх і далёкаўсходніх
граніц.

Аднак, мы не можам прайсці мі-
ма тых адносін, якія склаліся паміж
Германіяй і Савецкім Саюзам
з прыходам да ўлады германскіх
фашыстаў. Працоўныя Саюза ве-
даюць аб кнізе Гітлера «Мая во-
ля», у якой прапавядаюцца
захватніцкія імкненні на ўсход, і
маем права патрабаваць, каб у
пытанні аб адносінках Германія і
СССР была ўнесена яскасць.

Дэлегаты з'езда саветаў прадзя-
ны воплескамі выказваюць сваю
поўную згоду з гэтай заявай.

З вялікай прамавай выступае
старшыня Соўнаркома Украінскай
Савецкай Сацыялістычнай Рэспуб-
лікі тав. ЛЮБЧАНКА.

З'яўленне яго на трыбуне дэле-
гаты вітаюць гарачымі воплескамі.

Тав. Любчанка падрабязна спе-
цыяльна на этапах развіцця Савец-
кай Украіны, якая з першых дзён
пролетарскай рэвалюцыі была
прадметам жадання нямецкіх і поль-
скіх акупантаў. Пад кіраўніцтвам
вялікага Сталіна, большавіцкай
партыі, у саюзе з усімі народамі
СССР Украіна за гэтыя гады пера-
тварылася з краіны аграрнай у
індустрыяльную.

У заключэнне тав. Любчанка па-
крэслівае, што ў захватніцкіх пла-
нах нямецкіх фашыстаў Савецкай
Украіне адводзіцца асобнае месца
Але цяпер, калі Украіна стала ін-

дустрыяльнай і калгаснай, гора за-
хватчыкам, якія пасягнулі б на со-
ветскую граніцу (Бурныя апладыс-
менты).

Прамову тав. Любчанка з'езд ад-
надушна ўхваляе бурнымі, прадзя-
нымі воплескамі.

Палкае прывітанне ад шахцёраў
Данбаса перадае з'езд тав. РАДЗІОНАВА
(шахта імя Кагановіча).

— Мы з'ехаліся сюды з усіх ба-
коў Саюза, — гаворыць яна, — і пры-
везлі з сабой вялікую радасць. Мы
ўжо забылі старую, драхлю Юз'ю-
ку. Цяпер у нас расце новы горад
— горад Сталіно.

Тав. Радзіонава гаворыць аб ўжос-
ных патрабаваннях рабочых і прад-
цягвае патрабаванне да лёгкай прамы-
словасці — павысіць якасць прадме-
таў шырокага спажывання.

Цёпла сустракае з'езд выступлен-
не акад. БАЙКОВА.

— Выключныя поспехі, небыва-
льны ў сусветнай гісторыі, дасягну-
ты ва ўсіх галінах жыцця нашага
Саюза, ад якіх нам дакладваў тав.
Молатаў, не выпадковы.

Яны з'яўляюцца рэзультатам та-
го, што краінай кіруе саветскі ўрад
і кіруе камуністычная партыя на
чале з таварышам Сталіным. Наша
сіла заключаецца ў тым, што пар-
тыя і ўрад разгортваюць усю рабо-
ту на навуковай аснове, скарыстоў-
ваюць усе дасягненні навукі і тэх-
нікі.

Вядомы вучоны падрабязна спы-
няецца на рабоце вышэйшых навуч-
цальных устаноў, якія выхтуюць
кадры маладых спецыялістаў для
краіны, падводзіць вынікі вялікіх
поспехаў, дасягнутых у гэтай галі-
не за апошнія гады.

Акад. Байкова змяняе калгасні-
ца тав. КАВАЛЕУСКАЯ, якая пе-
радае з'ездзе гарачае прывітанне ад
беларускай дэлегацыі. Яна расказ-
вае аб вялікіх поспехах калгасаў і
аб новым культурным заможным
жыццём.

— Мы змагаемся за тое, — гаро-
рыць яна, — каб наш лён быў
лепшым у свеце, і надраўна ўка-
раняем пасевы пшаніцы. Умацоў-
ваючы нашу гаспадарку, мы —
пагранічныя калгаснікі — павінны
ўсямерна павышаць пільнасць, да-
памагаць нашым пагранічнікам
трымаць граніцу на замку.

Чарговае пасяджэнне VII з'езда
саветаў Саюза ССР адбудзецца 30
студзеня.

Раніцою з 11 гадзін — спрэчкі
па дакладу тав. Молатава.

У Маскоўскай вобласці зараз ка-
лектыўізавана каля 90 проц. сялян-
скіх гаспадарак. Толькі ў часе вы-
бараў у саветы ў калгасы ўступіла
звыш 20 тысяч гаспадарак.

Пасеўная плошча за гэтыя чаты-
ры гады пашырана на адзін мільён
га, галоўным чынам за лік пшані-
цы і ільну. Пшаніца дае зараз
большы ўраджай чым жыта.

Але гэта яшчэ не задавальняе нас.
Трэба падняць якасць апрацоўкі
палёў і развіваць усе галіны
жывёлагадоўлі.

Маскоўская вобласць, гаворыць
далей тав. Флатаў. — у якой ра-
ней пераважала лёгкая індустрыя,
зараз сапраўды ператварылася ў

Правадзіла аграмаднае жыллёва-
коммунальнае будаўніцтва.

У кампусы прамавы тав. Лебедзь
азначае ўвагу на выключна важ-
насць паліпашэння работы мясцо-
вай прамысловасці

Раздаюцца прамова на украінскай
мове. Тав. БЕНБЕРА перадае з'езд
прывітанне ад калгаснікаў Чарні-
гаўшчыны. Ён расказвае аб дасяг-
неннях свайго калгаса. Вырасла
плошча пасеваў, памнога павысіла-
ся ўраджайнасць.

На ранішнім пасяджэнні высту-
палі тав. т.т. Путачоў (Масква),
Агеёў (Івяцкая вобласць), Гало-
він (Свярдлоўская вобласць), Бе-
лаўскі (Гарлоўка).

МЕНСК

КАЛЕКТЫЎНЫ РАПАРТ З'ЕЗДУ

У дзень адкрыцця VII усесаюз-
нага з'езда саветаў на ўсіх цэхах
завода імя Варашылава былі арга-
нізаваны гутаркі, прысвечаныя з'ез-
ду. У радыёстудыі завода і на ква-
тэрах асобных рабочых было арга-
нізавана калектыўнае слуханне ра-
боты з'езда.

Учора пасля работы на заводзе
разгарнулася прапрацоўка даклада
тав. Молатава. Доклад тав. Мола-
тава прапрацоўваўся ў 19 брыга-

дах, у якіх удзельнічала 450 ча-
лазек.

У часе прапрацоўкі рабочыя за-
вода задавалі рад пытанняў. Асаб-
ліва ажыўлены выступленні бы-
лі па першай частцы даклада:
«Дзве лініі сусветнага развіцця».

Рабочыя заводаў імя Варашыла-
ва, «Большэвск» і швейнай фабры-
кі «Окцябр» паслалі VII з'езду са-
ветаў пісьмо-рапарт.

РАЗМ З УСЕЙ КРАІНАЙ

Па ініцыятыве дэпутатскай групы
завода «Ударнік» на тэрыторыі
прадпрыемства, на кватэрах рабо-
чых Карлінава, Пітліна і інш. было
арганізавана калектыўнае слуханне
адкрыцця з'езда.

З вялікай увагай прыслухоўвалі-
ся рабочыя да ўступнай прамовы
тав. Капініна, вярнуўшы сацыялі-
сцкім словам даклад старшыні
СНК Саюза тав. Молатава. Разам з
дэлегатамі перажывалі яны вялікі
смутак, адзіўны залу з'езда пры
першых словах Міхаіла Іванавіча,
прысвечаных памяці таварышоў Кі-
рэва і Куйбышэва.

У той жа вечар па брыгадах меха-
нічнага, штампавальнага і іншых
цэхаў прайшлі гутаркі, прысвече-
ныя адкрыццю з'езда.

Завод «Ударнік» — у вялікім
даўгу перад дзяржавай. Ён скончыў
мінулы год з вялікім прарывам. Нап-
ерны абавязак — змыць з завода
ганебную пляму, вывесці яго ў лік
перадавых, — заяўлялі выступаў-
шыя ў часе гутарак рабочыя.

МОЦНЫ УДАР ПА НЕДАБІТАМУ ВОРАГУ

Учора адбыўся сход рабочых, ін-
жынера-тэхнічных работнікаў і
служачых менскага трамвайнага пар-
ка, прысвечаны адкрыццю VII
усесаюзнага з'езда саветаў. Па-
сля даклада выступалі рабо-
чыя Саўно, Марцінкевіч, Казаневіч,
Жыгнеўскі, Дарожна, Пяруцкая і
іншыя.

— Авадвалочы тэхнікай вытвор-
часці, выконваючы промфінплан па
колькасцях і якасцях паказальні-
ках, мы няносім моцны ўдар па яш-
чэ недабітаму ворагу, — гаворыць
ударнік тав. Кандрукоў.

Кожны з выступаючых гаварыў аб
грандыёзных поспехах, якіх дабіўся
рабочы клас і працоўнае сялянства
пад кіраўніцтвам партыі Леніна—
Сталіна а часу VI з'езда саветаў. Ра-
бочыя талкавалі, капельнага, інстру-
ментальнага, стальнага, кавальска-
га і рамонтнага цэхаў узялі на сябе
рад канкрэтных абавязкаў па па-
ліпашэнню работы трамвайнага пар-
ка.

ВЫНІКІ ПАХОДУ імя З'ЕЗДА

Чырвонасцяжны калектыў мен-
скай швейнай фабрыкі «Окцябр» у
дзень адкрыцця VII з'езда саветаў
падагульваў на цэхах мільянах
вынікі паходу імя з'езда. Фабры-
ка ў рэзультате паходу дабілася вя-
лікіх перамог. Датэрмінова выканан
промфінплан 1934 года, вышучана
на 700 тыс. руб. прадукцыі звыш
плана, асвоен рад новых фасонаў
вопраткі.

Ва ўсіх цэхах вагонарамонтнага
завода імя Маснікова (Менск) ад-
быліся мітынгі ў гонар адкрыцця
VII усесаюзнага з'езда саветаў. Па-
сля інфармацый парторга цэха пад-
ёмкі тав. Сарокіна выказалася мно-
га рабочых.

Па прапанове нікеліроўшчыцы Ле-
вінай рабочыя, служачыя і інжынер-
на-тэхнічныя работнікі завода пры-
маюць рэзалюцыю, у якой гаворыць-
ца:

— Мы з радасцю сустраці адкрыц-

ВЯЛІКАЙ ГАСПАДАР ВЯЛІКАЙ СОЦЫЯЛІСЦЫЧНАЙ РАДЗІМЫ

У рэзалюцыях, прынятых на мі-
тынгах, рабочыя гарача віталі гаспа-
дара краіны — VII усесаюзна з'езд
саветаў. Яны абсалі яшчэ больш
узмацніць барацьбу за колькасцям
і якасцям паказальнікі промфінпла-
на.

Вечарам на 23-х кватэрах лепшых
ударнікаў, герояў першай пяцігодкі,
знатных людзей фабрыкі рабочыя
калектыўна слухалі па радыё ад-
крыццё з'езда.

У рэзалюцыях, прынятых на мі-
тынгах, рабочыя гарача віталі гаспа-
дара краіны — VII усесаюзна з'езд
саветаў. Яны абсалі яшчэ больш
узмацніць барацьбу за колькасцям
і якасцям паказальнікі промфінпла-
на.

Вечарам на 23-х кватэрах лепшых
ударнікаў, герояў першай пяцігодкі,
знатных людзей фабрыкі рабочыя
калектыўна слухалі па радыё ад-
крыццё з'езда.

МАГІЛЕУ

Куйбышэўцы стрымалі сваё слова

МАГІЛЕЎ, 29 студзеня. (Па тэ-
лефону ад карэсп. «Звязды»).

Перадавы прадпрыемствы Ма-
гілева дастойна сустраці адкрыццё
VII усесаюзнага з'езда саветаў.

Рабочы калектыў шаўковай фаб-
рыкі імя КУЙБЫШЭВА ў кастрыч-
ніку абавязаўся дабіцца да VII
з'езда на менш 90—95 проц. пер-
шых двух гатункаў валяна, даць
краіне лепшы ў свеце шоўк.

У дзень адкрыцця з'езда на ма-
савых сходах ва ўсіх цэхах і зме-
нах была праведзена праверка вы-
канання ўзятых на сябе абавяза-
цельстваў. Праверка паказала, што
слова куйбышэўцаў не разышло-
ся са справай. Выканаўшы план
1934 года, фабрыка да адкрыцця
з'езда выканала студзеньскі план.
Раней фабрыка давала толькі
80—82 проц. першых двух гатун-
каў шоўку, а цяпер — 92—95
проц.

МАСАВЫЯ МІТЫНГІ НА ўсіх ПРАДПРЫЕМСТВАХ

ВІЦЕБСК, 29 студзеня. (Па тэ-
лефону ад карэсп. «Звязды»).

Рабочыя і інжынера-тэхнічныя
работнікі горада, калгаснікі ў клу-
бах, чырвоных кутках і на кватэ-
рах ударнікаў арганізавана слухалі
ўчора адкрыццё з'езда і даклад
тав. Молатава. Сёння на ўсіх фаб-
рыках і заводах адбыліся масавыя
мітынгі, прысвечаныя з'езду.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ

ВІЦЕБСК

МАСАВЫЯ МІТЫНГІ НА ўсіх ПРАДПРЫЕМСТВАХ

ВІЦЕБСК, 29 студзеня. (Па тэ-
лефону ад карэсп. «Звязды»).

Рабочыя і інжынера-тэхнічныя
работнікі горада, калгаснікі ў клу-
бах, чырвоных кутках і на кватэ-
рах ударнікаў арганізавана слухалі
ўчора адкрыццё з'езда і даклад
тав. Молатава. Сёння на ўсіх фаб-
рыках і заводах адбыліся масавыя
мітынгі, прысвечаныя з'езду.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ

ВЯЛІКАЙ ГАСПАДАР ВЯЛІКАЙ СОЦЫЯЛІСЦЫЧНАЙ РАДЗІМЫ

У рэзалюцыях, прынятых на мі-
тынгах, рабочыя гарача віталі гаспа-
дара краіны — VII усесаюзна з'езд
саветаў. Яны абсалі яшчэ больш
узмацніць барацьбу за колькасцям
і якасцям паказальнікі промфінпла-
на.

Вечарам на 23-х кватэрах лепшых
ударнікаў, герояў першай пяцігодкі,
знатных людзей фабрыкі рабочыя
калектыўна слухалі па радыё ад-
крыццё з'езда.

У рэзалюцыях, прынятых на мі-
тынгах, рабочыя гарача віталі гаспа-
дара краіны — VII усесаюзна з'езд
саветаў. Яны абсалі яшчэ больш
узмацніць барацьбу за колькасцям
і якасцям паказальнікі промфінпла-
на.

Вечарам на 23-х кватэрах лепшых
ударнікаў, герояў першай пяцігодкі,
знатных людзей фабрыкі рабочыя
калектыўна слухалі па радыё ад-
крыццё з'езда.

СТВОРАНА КАЛІНІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

МАСКВА, 29 студзеня. (БЕЛТА).
Пастамова прэзідыума ўсесаю-
скага Цэнтральнага Выканаўчага
Камітэта створана Калінінская воб-

ласць з частак Маскоўскай воб-
ласці Заходняй вобласці і Ленін-
градскай вобласці.

З АПОЧІННЯ ПОШТЫ

Метады буржуазнага друку ў „Калгасніка Старобіншчыны“

Сумнае паведамленне аб заўчас-
най смерці таварыша Куйбышэва
працоўныя Старобінскага раёна
атрымалі ўвечары 25 студзеня.
Тады-ж прышло паведамленне,
што адкрыццё VII усесаюзнага
з'езда саветаў пераносіцца з 25
на 28 студзеня.

Між тым чытачы «Калгасніка
Старобіншчыны» 26 студзеня пра-
чыталі ў сваёй газеце перадавы

тыўным удзельнікам і арганізатарам
Парыжскай камуны і біўся на ба-
рыкадах Камуны да апошняй яе
гадзіны.

Пасля паражэння Камуны Ігару
ўдалося ўцячы ў Англію. Альту-
ён пераехаў у Амерыку. За рэвалю-
цыйную дзейнасць ён быў зноўна
прыгаворан да пакарання смерцю.
У 1894 годзе, скарыстаўшы ўсе-
агульную амністыю, Г. Інар вярнуў-
ся ва Францыю, дзе аднавіў ак-
тыўную палітычную работу. У 1890

80-га студзеня гоаб з прахна
Г. Інара будзе ўстаноўлена ў клубе
наліткаўтапака.

Пахаванне адбудзецца 31-га ст-
дзеня.

Адзаны рэдактар Н. СТЭРНІН.

1 лютага
толькі адзін **КАНЦЭРТ**
Дзяржаўнай заслужанай капэлы УССР
ЕВОКАНС у ліку 45 чал.
Пад кіраўніцтвам дырыжора-кампазітара — заслуж. артыста
рэспублікі **Е. П. ШЭЙНІНА**.
Пачэтан у 8 гадз. 30 мін веч.
Білеты штодзённа ў рабочай касе з 12 да 2 і з 4 да 6 веч.

Памяшканне
БЕЛДЗЯРЖТЭАТРА

Гукавы кіно-тэатр
«Чырвоная Зорка»

Гукавы кіно-тэатр
«Пролетарыя»

КІНО
«Інтэрнацыянал»

Гукавы кіно-тэатр
СЛАВА СВЕТУ

Вялікі гукавы фільм
КІРАЎ

Мастацкі фільм
ЛУКА ЗЛЕВА

Першы Дзяржаўны Тэатр (БДТ-1)

30 і 31 студзеня
ЖАКЕРЫЯ
Пачэтан роўна ў 8 гадз. веч.

Білеты, узятыя да 8 студзеня (Мед
сэмпрыя), сапраўдны на 30 студзеня.
Білеты, узятыя на 27 студзеня (Лен.
парт. горадам), сапраўдны на 31
студзеня.

ЮНАЦТВА МАКСІМА

На падставе загада наркома асве-
ўсе студэнты III-х курсаў
літфака і гістфака,
накіраваныя на практыку,
павінны з'явіцца на
з'яўленні к 1 лютага г.
Усякае спазненне і няўліка на
няткі будучь разглядацца як у-
ленне ад вучобы.

Дырэктар **В. П. МЕЛЬЦ**

Тыраж 90.000 экз.